

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึกอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยโดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัยดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล
5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึกอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government)

หลักการปกครองส่วนท้องถิ่นมีสาระสำคัญในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่หลายประการ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท (ชวงส์ ฉายะบุตร.2539: 28-29)คือ

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

2. สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คืออำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นมีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเองขององค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดแบ่งเป็นสองฝ่ายคือองค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีผู้บริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานครคือกรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหารสภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

1. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นความหมายถึงระบบการปกครองที่กระจายอำนาจไปสู่การปกครองท้องถิ่นของตนเองโดยให้ท้องถิ่นมีความอิสระในการปกครองและตรงกับความต้องการ

ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการมีความคิดเห็นและเสนอความต้องการของประชาชนที่แท้จริง การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองที่สนองต่อชุมชนอย่างแท้จริงทำให้ชุมชนได้รับความรู้ความสามารถในการเข้าใจการปกครองท้องถิ่นดียิ่งขึ้นดังนี้

ประธานคงฤทธิศึกษากร(2539: 122-126)ให้คำนิยามว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครอง ของรัฐและโดยนัยนี้จะต้ององค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้นองค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ชวงส์ ฉายะบุตร(2539: 26) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการ บางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2541:33) ให้ความหมายของคำว่า การบริหารการปกครองท้องถิ่นว่าหมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารการปกครองประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเอง หากรัฐบาลในส่วนกลางมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการประจำหรือมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคหรือในชนบท เช่นนี้ไม่เรียกว่าเป็นการบริหารการปกครองท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารการปกครองท้องถิ่นจะมีความเป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารการปกครองท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานของการบริหารการปกครองท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารการปกครองท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544:33) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงไปสู่ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้ มีข้อจำกัดตามกฎหมายที่กำหนด

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545:9) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนได้ดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของ

กฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

อนเนก เหล่ารัฐธรรมนูญ (2545:27) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นว่า หมายถึง การเป็นประชาธิปไตยในท้องถิ่นนั้น ต้องการเน้นให้ประชาชนปกครองตนเอง โดยทางตรงให้มากขึ้น คือ ประเทศที่เป็นประชาธิปไตย เน้นการเลือกตั้งผู้แทน แต่ประชาธิปไตยของท้องถิ่น เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง

โกวิท พวงงาม (2552:29-30) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นและนิยามถึงหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นในสาระสำคัญดังนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจัดเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารพิเศษกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
2. หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไป ไม่มีขอบเขต หน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม
3. หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ
 - 3.1. หน่วยงานปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับเทศบาล เป็นต้น
 - 3.2. สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้นๆ
4. เมืองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง เมืองค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะผู้บริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบพิเศษกรุงเทพมหานคร ก็จะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวความคิดที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงานเพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายอำนาจและหน้าที่ไปสู่การปกครองท้องถิ่นในการปกครองตนเองของท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลส่วนกลาง และบริหารงานงบประมาณที่มีจำนวนจำกัดให้ตรงความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเสริมสร้างให้ท้องถิ่นมีความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร.2539: 26) ดังนี้

2.1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลักหากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมากการแบ่งเบาเป็นเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคลตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2.2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องที่ ย่อมมีความแตกต่างกันการรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวยังไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้ดี

2.3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันสภาพความเป็นอยู่ของ ประชาชนก็ต่างไปด้วยการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมากและแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

2.4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารับการปกครองระบอบประชาธิปไตย แก่ประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะ โดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไป

ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตามการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

การปกครองท้องถิ่นไทยได้รับการปฏิรูปครั้งใหญ่โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มีวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปการเมืองถือเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นรากฐานที่สำคัญทั้งนี้ได้ดำเนินการปรับปรุงทั้งเรื่อง โครงสร้างอำนาจหน้าที่การคลังการบริหารงานบุคคลการกำกับดูแลและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยทั้งหมดมุ่งเน้นไปยังการกระจายอำนาจให้มากขึ้นกว่าเดิม

โดยสรุปประเทศไทยมีองค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมด 4 รูปแบบคือองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล (เทศบาลนครเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล) องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปซึ่งสามารถพบเห็นได้ในทุกจังหวัดยกเว้นกรุงเทพมหานครและองค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่พบเฉพาะในกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาในชลบุรีการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรของประชาชนเป็นผู้ดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเองโดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองตามสมควร

3. ลักษณะของการปกครองท้องถิ่น

เนื่องจากท้องถิ่นปกครองในรูปแบบของการปกครองตนเองโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นลักษณะการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ต้องสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน การปกครองท้องถิ่นจึงแบ่งเป็นขนาดหลายประการเช่น ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก(ชวงส์ ฉายะบุตร. 2539: 16-18)มีดังนี้

3.1 การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญจำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจัดเป็น กรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยาดังกล่าว

3.2 หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ(Autonomy) ตามสมควรในการปฏิบัติหน้าที่ ตามความเหมาะสม กล่าวคืออำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเองเป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่ต่างกันไป ตาม

ลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใด จึงจะเหมาะสม

3.3 มีลักษณะตามกฎหมาย ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย เช่น ประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

3.4 มีพื้นที่และระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชนประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์การจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุนจำนวนประชากรและขนาดพื้นที่

3.5 มีการกระจายอำนาจและหน้าที่การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่นโดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้นการที่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ

3.6 ความเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การนิติบุคคล โดยเอกเทศจากองค์กรของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

3.7 มีการเลือกตั้งการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะผู้บริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน

3.8 มีอำนาจอิสระหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลางและมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถกำหนดนโยบายออกกฎ ข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้การปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องอนุมัติจากรัฐบาลกลาง

3.9 มีงบประมาณของตนเองหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

3.10 มีการกำกับดูแลของรัฐหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ประโยชน์ของประชาชนส่วนร่วมและความมั่นคงแห่งรัฐ

สรุปลักษณะของการปกครองท้องถิ่นสามารถแบ่งได้เป็น 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ซึ่งมีความสัมพันธ์กับงบประมาณของตนเองในหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดแตกต่างกันในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพราะจะสัมพันธ์กับรายได้ในการจัดเก็บภาษีต่างๆที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ ทำให้องค์การปกครองท้องถิ่นนำไปสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในท้องถิ่นตนเองและสามารถนำไปบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

4. หน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อประชาชนโดยตรงก็ตาม แต่การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับความสามารถและความพร้อมของท้องถิ่นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ฉะนั้นเพื่อให้การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างเหมาะสม จึงมีประเด็นหลักๆ 3 อย่าง(ประธาน คงฤทธิศึกษากร.2539: 67-68)คือ

4.1 กำลังเงิน

4.2 กำลังคนและความสามารถของเครื่องมือและเครื่องใช้

4.3 ประโยชน์ของท้องถิ่น

สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ (ชวงส์ ฉายะบุตร. 2539: 18-19)คือ

1.บัญญัติไว้ในกฎหมายทั่วไป เพื่อให้หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแบบอย่างเดียวกัน เช่น การตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ เพื่อให้ทุกองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่รับผิดชอบเหมือนกันหมด

2.บัญญัติไว้ในกฎหมายอันเป็นการเฉพาะเจาะจงแต่ละหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการของกรุงเทพมหานครพ.ศ.2528 เป็นต้น ต่อมาอำนาจและหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นไปตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2551 ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

2.1 ดำเนินการพัฒนาระบบ รูปแบบ และโครงสร้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดทำ ประสาน และบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่น และวางระบบในการติดตามและประเมิน ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.3 ดำเนินการจัดทำ แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 กำหนดแนวทางและจัดทำมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

2.5 ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานด้านการเงิน การคลัง การงบประมาณ การพัสดุ การจัดเก็บรายได้ และการประกอบกิจการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งวางระบบตรวจสอบระบบการเงิน การบัญชี และการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.6 ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการบริการสาธารณะและการศึกษาในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.7 กำหนดแนวทาง วางระบบ และสร้างตัวชี้วัดเพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐาน

2.8 ส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.9 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.10 พัฒนามูลฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของกรม

2.11 ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สรุปหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการพัฒนาโครงสร้างขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีหลายอย่างที่มีความสัมพันธ์กันทั้งด้านการบริหาร บุคลากร ด้านการบริหารองค์กรการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบต่อกรมมอบหมายงาน และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อการบริหารงานในการจัดการบริการสาธารณะทำให้ประชาชนได้ผลประโยชน์สูงสุด

5. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งอยู่หลักการการปกครองแบบกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเองได้มีการบริหารปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นตนเอง ให้ได้รับผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นของชุมชนมากที่สุด ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญ (ประทาน คงฤทธิศึกษากร.2539: 8-11) ดังนี้

5.1 การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้มีการพัฒนาการเมือง เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่มีการกระจายอำนาจ ทั้งทางการเมืองและการบริหารให้กับการปกครองตนเอง ดังนั้นประชาชนส่วนท้องถิ่นได้มีการเรียนรู้และเข้าใจทางการเมือง ถือว่ามีบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและการรวมกลุ่มผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการแสดงออกของประชาชนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเดินขบวน การนั่งประท้วง ทำให้ประชาชนเข้าใจในระบบการปกครองตนเอง เข้าใจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร เข้าใจถึงคุณค่าของการควบคุมโดยประชาชน ในที่สุดก็จะเกิดการพัฒนาทางการเมืองขึ้น

5.2 การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้มีการพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจากหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดและมีผลกระทบโดยตรงต่อผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น จึงสามารถดึงดูดความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ประกอบกับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นก็คล้ายกับการเมืองระดับชาติ มีกิจกรรมทางการเมืองหลายอย่างที่ชักนำให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เช่น การเลือกตั้งทำให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้รู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร การเมืองท้องถิ่น และการต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีการเมือง ซึ่งถือว่าเป็นการเรียนรู้การปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยในการเรียนรู้จากพื้นฐานของท้องถิ่นตนเอง จะนำไปสู่การสร้างประชาธิปไตยในระดับชาติ อย่างมีความรู้และความเข้าใจ ดังนั้นการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นสถาบันให้มีการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาประชาธิปไตย

5.3 การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น เนื่องจากหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง ตั้งแต่การกำหนดนโยบายและการควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายที่ท้องถิ่นต้องการ ซึ่งโดยทั่วไปทุกท้องถิ่นต่างก็มีความต้องการเหมือนกันคือ ต้องการให้ท้องถิ่นตนเองมีความเจริญก้าวหน้ามีฐานะเศรษฐกิจที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขสบาย ดังนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่น จึงมีภารกิจที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ท้องถิ่น นั้นย่อมแสดงว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองระดับที่รองลงมาจากรัฐ ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครองทั้งการเมืองและทางการเมืองบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและการบริหารงานให้เป็นไป

ตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้ของประเทศ โดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำการการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้นๆ จะเห็นว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายมีฐานะเป็นนิติบุคคล คณะผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่น มีอำนาจอิสระจากรัฐบาลกลางในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ มีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน มีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่น มีการกระจายอำนาจหน้าที่ไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจนและมีงบประมาณ รายได้ ทรัพย์สินและบุคลากรของตนเอง

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์กรบริหารส่วนตำบล

การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ การปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองโดยใช้หลักการกระจายอำนาจคือรัฐมอบอำนาจให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นรับไปบริหารการจัดการภายในท้องถิ่น โดยให้ประชาชนปกครองกันเอง การปกครองท้องถิ่นมีการจัดการบริหารงานการปกครอง มีรูปแบบ 4 รูปแบบ (ชวงส์ ฉายะบุตร.2539: 28) คือ

1. องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างบริหารคือสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์กรบริหารส่วนจังหวัด โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล
2. เทศบาล มีโครงสร้างบริหารคือสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล
3. องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างบริหารคือสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล และ นายกองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล
4. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่มีฐานะเป็นทบวงการเมืองและนิติบุคคล มี 2 แห่งคือกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่เป็น การปกครองแบบกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนตามตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบลพ.ศ.2537มีฐานะเป็นนิติบุคคลบริหารงานโดยอิสระภายในขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งรับผิดชอบระดับตำบลปัจจุบันนี้มีองค์กรบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้นประมาณ 6,744 แห่ง มีรายได้ และทรัพย์สินเป็นของตนเอง องค์กรบริหารส่วนตำบล มีชื่อย่อเป็นทางการว่า อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

รูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

รูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็แนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

โกวิทช์ พวงงาม(2552: 268-269) ได้กล่าวว่า พ.ศ.2537ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326ลงวันที่ 13ธันวาคม 2515นับตั้งแต่ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2มีนาคม 2538ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000บาท

2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น(มาตรา 43) องค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งเป็นลักษณะดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงสร้างคล้ายกับเทศบาล ที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นองค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งเป็นลักษณะ (โกวิทช์ พวงงาม. 2552: 255-258) ดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีมีเพียง 2 หมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหาร

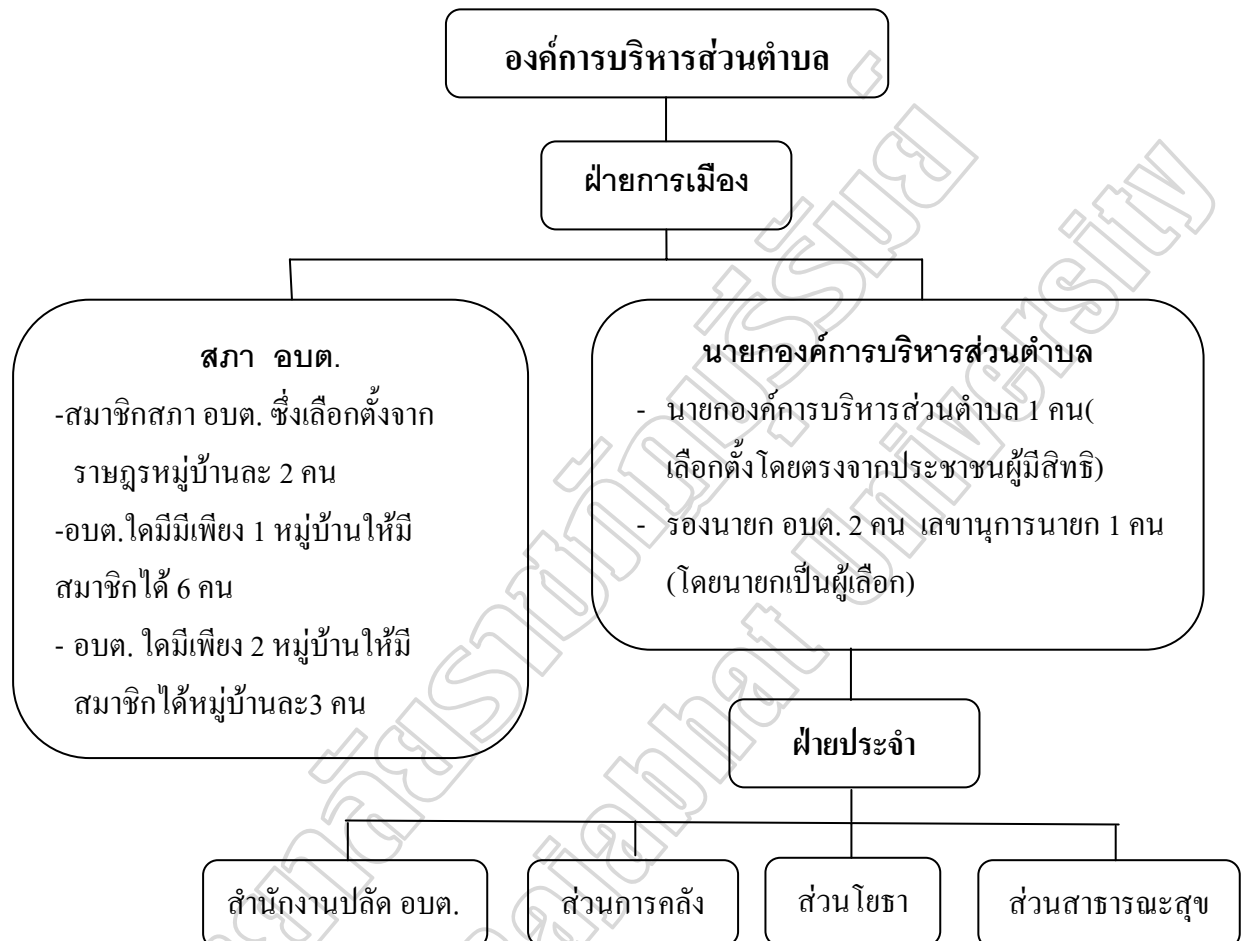
ส่วนตำบล หมู่บ้านละ 3 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกมาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ 3 ประการ คือ 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล เช่น ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม 3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการหมู่บ้านที่มี 1 หมู่บ้านให้มีสมาชิก อบต. ได้ 6 คน หมู่บ้านที่มี 2 หมู่บ้านมีสมาชิก อบต. ได้หมู่บ้านละ 3 คน หมู่บ้านที่มีตั้งแต่ 3 หมู่บ้านขึ้นไป ให้มีสมาชิก อบต. ได้หมู่บ้านละ 2 คน

2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง/การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และสามารถตั้งรองนายกได้ 2 คน เลขานุการได้ 1 คน มีหน้าที่ดังนี้ 1) บริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณประจำปีเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ 3) รายงานผลปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามที่ทางราชการมอบหมาย

ปัจจุบันเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จึงได้กำหนดเรื่องการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นไว้ชัดเจนขึ้น โดยให้ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการบริหารงานของตนเองมากขึ้น ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเพิ่มเติมหน้าที่เกี่ยวกับการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีท้องถิ่น และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีกฎหมายรองรับให้มีเป้าหมายในการกระจายอำนาจที่ชัดเจน เช่น ให้ท้องถิ่นมี รายได้เป็นร้อยละ 20 ของรายได้รัฐบาลภายในปีพ.ศ.2544 และร้อยละ 35 ภายในปีพ.ศ.2549 ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ที่มีความซ้ำซ้อนระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค กับท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายใน 4 ปี ทำให้ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายของท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและจัดตั้งองค์กรรองรับเพื่อให้การกระจายอำนาจการปกครองแก่ท้องถิ่นเกิดขึ้นอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรม ภายใต้กรอบเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบฉบับต่างๆ

องค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากส่วนต่างๆ ทั้งมาจากการเลือกตั้ง แต่งตั้ง และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทำการปฏิบัติงานบริหารงานเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และจัดตั้งองค์กร

รองรับเพื่อให้การกระจายอำนาจการปกครองแก่ท้องถิ่นเกิดขึ้นอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมในการบริหารส่วนตำบลตามโครงสร้างการปกครองท้องถิ่น

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น(2546: 25)

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (มาตรา 43) (โกวิท พวงงาม, 2550:164) มีดังนี้

1. คณะกรรมการกลางองค์การบริหารส่วนตำบล

มีจำนวนกรรมการรวมทั้งสิ้น 18 คน ประกอบด้วย 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นประธาน 2) ปลัดกระทรวง

มหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 3) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน ซึ่งคัดเลือกจากประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน 4) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารและการจัดการหรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้กรรมการ 1) และ 2) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวน 9 คน และกรรมการ 3) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวน 9 คน และให้ทั้ง 18 คนประชุมกันเองเพื่อคัดเลือกให้เหลือ 6 คน

2. คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล

ในแต่ละจังหวัดจะมีคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลรวมกันคณะหนึ่ง มีจำนวนกรรมการรวมทั้งสิ้น 27 คน ประกอบด้วย 1) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นประธาน 2) นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น จำนวน 8 คน 3) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 9 คน ดังนี้

2.1. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนั้นคัดเลือกกันเอง จำนวน 3 คน

2.2. ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนั้น คัดเลือกกันเอง จำนวน 3 คน

2.3. ผู้แทนพนักงานส่วนตำบล ซึ่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนั้นคัดเลือกกันเอง จำนวน 3 คน

2.4. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารและการจัดการหรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กรรมการ 1) และ 2) เสนอรายชื่อ จำนวน 15 คน และกรรมการ 3) เสนอรายชื่อ จำนวน 15 คน และให้บุคคลทั้ง 30 คนทำการคัดเลือกกันเองให้เหลือ 9 คน ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1-5 แบ่งโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 2 ส่วนประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก (ชั้น 5 เดิม) ปัจจุบันแบ่งงานออกเป็น 3 ส่วน

1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานทั่วไป งานธุรการ งานพิมพ์ดีด งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานการประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบัญญัติตำบล งานนิติการ งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำ

ข้อบังคับ งานงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ งานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

2. ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีรายได้และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัดโอนเงินเดือน รายงานการเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกตัดปี และขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานจัดทำบัญชีทุกประเภท แสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งานโครงการเงินสะสม งานจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงิน รายได้ รายจ่าย งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

3. ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ฯลฯ งานประมาณการราคาค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้าง และซ่อมบำรุงถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการก่อสร้าง งานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายแต่สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม(โกวิท พวงงาม.2550: 169-170)ได้แก่

1. บุคลากรฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านของเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน อยู่ในวาระคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง สำหรับประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับจากวันที่ได้รับเลือก ส่วนเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 1 คน เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. บุคลากรฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและสามารถแต่งตั้งรองนายกได้ 2 คน มีหน้าที่ 4 ประการดังนี้

2.1 บริหารราชการกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณประจำปีเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.3 รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามที่ราชการมอบหมาย

3. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

3.1 พนักงานส่วนตำบลซึ่งเป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนที่ตั้งจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 ข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การปกครองท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนตำบลร้องขอให้ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราว

ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลคือ หน่วยงานการบริหารส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล และราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 และมีฉบับแก้ไขเพิ่มเติมในเวลาต่อมา พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ส่งผลให้มีการกระจายอำนาจสู่องค์กรประชาชนในระดับตำบลอย่างมาก โดยได้ยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์คือ มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลกล่าวได้ว่าการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลนี้เป็นผลผลิตหนึ่งของกระแสทางสังคมที่ต้องการปฏิรูปทางการเมือง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นมิติหนึ่งของความพยายามในการปฏิรูปการเมือง โดยการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น(กรมการปกครองสำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น.2542: 91-94)

องค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบท องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนระดับตำบล หมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ก่อนที่จะมีการยุบรวมอบต. เข้ากับราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น และตั้งสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้นนั้นเมือง้องการบริหารส่วนตำบลประมาณ 6,500 แห่ง (ณวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2550)โดยมีการแบ่งระดับออกเป็น 5 ชั้น ตามระดับของรายได้ดังนี้

1. อบต. ชั้น 1 รายได้ตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป

2. อบต. ชั้น 2 รายได้ระหว่าง 12 – 20 ล้านบาท
3. อบต. ชั้น 3 รายได้ระหว่าง 6 – 12 ล้านบาท
4. อบต. ชั้น 4 รายได้ไม่เกิน 6 ล้านบาท
5. อบต. ชั้น 5 รายได้ไม่เกิน 3 ล้านบาท

ต่อมาเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2547 ได้มีการยุบรวม อบต.เข้ากับราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น และตั้งสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มขึ้นปัจจุบันจึงมีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น 6,752 แห่งและมีการเปลี่ยนแปลงการแบ่งกลุ่มอบต. เป็น 3 ขนาด(กรมการปกครองสำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น.2542:61-66)คือ

1. อบต. ขนาดใหญ่ (ส่วนใหญ่จะเป็น อบต.ชั้น 1 เดิม)
2. อบต. ขนาดกลาง (ส่วนใหญ่จะเป็น อบต. ชั้น 2 และ อบต.ชั้น 3 เดิม)
3. อบต. ขนาดเล็ก (ส่วนใหญ่จะเป็น อบต.ชั้น 4 และ อบต.ชั้น 5 เดิม)

โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญที่ใช้แบ่งขนาดองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) มี 5 เกณฑ์ที่สำคัญ (โกวิท พวงงาม.2542: 169-170)ดังนี้

1. เกณฑ์ระดับรายได้
 - 1.1 รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนสูงกว่า 20 ล้านบาท เป็น อบต. ขนาดใหญ่
 - 1.2 รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน 6 – 20 ล้านบาท เป็น อบต.ขนาดกลาง
 - 1.3 รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 6 ล้านบาท เป็น อบต.ขนาดเล็ก
2. เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านค่าใช้จ่ายบุคลากร
3. เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจและสังคม
 - 3.1 จำนวนพื้นที่
 - 3.2 จำนวนประชากร
 - 3.3 จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน
 - 3.4 จำนวนโรงพยาบาล
 - 3.5 จำนวนตลาดสด
 - 3.6 จำนวนโรงงานนิคมอุตสาหกรรม
 - 3.7 จำนวนโรงเรียน
 - 3.8 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 3.9 จำนวนโรงแรม
 - 3.10 จำนวนศาสนสถาน
 - 3.11 จำนวนสถานพยาบาล

- 3.12 จำนวนศูนย์การค้า
- 3.13 การประกาศให้ อบต. เป็นเขตให้ควบคุมอาคาร
- 3.14 การประกาศให้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- 3.15 จำนวนวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 3.16 จำนวนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือด้านการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล
- 3.17 จำนวนโครงสร้างส่วนราชการ
- 3.18 จำนวนหน่วยกิจการพาณิชย์
4. เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพด้านการจัดเก็บรายได้ 2) ประสิทธิภาพด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ 3) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านงานบุคคล 4) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการบริการ
5. เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) การมีส่วนร่วมของประชาชน 5) หลักความรับผิดชอบ 6) ความคุ้มค่า (พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546)

ภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 บัญญัติให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจและหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมาย ดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องมีการกิจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (โกวิท พวงงาม. 2550: 172-174) คือ

1. ภารกิจและหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่
 - 1.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 1.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 1.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 1.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 1.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - 1.7 คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมของท้องถิ่น
 1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือ
 บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

2. การกิจและหน้าที่ที่อาจจะทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งแต่ละ
 องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเลือกจัดทำได้ตามความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่นแต่
 ละแห่ง ได้แก่

- 2.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2.2 ให้มีและการบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 2.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 2.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 2.5 ให้มีและส่งเสริมเกษตรกรรมและกิจการสหกรณ์
- 2.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 2.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 2.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
- 2.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 2.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 2.12 การท่องเที่ยว
- 2.13 การผังเมือง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรการ
 ปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2542 ยังบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจและหน้าที่ในการ
 จัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นอีก 31 ประการ
 (ช่วงศั ณะบุตร.2539:24) ได้แก่

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขอุปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- 9.การจัดการศึกษา
- 10.การตั้งคัมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- 11.การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 13.การจัดหาและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 14.การส่งเสริมกีฬา
- 15.การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 16.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 17.การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 18.การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 19.การสาธารณสุขการอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 20.การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 21.การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและการควบคุมการฆ่าสัตว์
- 23.การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและอนามัยโรงพยาบาล และสาธารณสุขสถานอื่นๆ
- 24.การจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 25.การผังเมือง
- 26.การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- 27.การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- 28.การควบคุมอาคาร
- 29.การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 30.การรักษาความสงบเรียบร้อยการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 31.กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

จากภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบล ซึ่งมีขอบเขตตามที่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร

ส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่5) พ.ศ.2546 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 บัญญัติไว้ โดยทั่วไปจะเรียกว่าภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลว่า การพัฒนาตำบล

การปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจและหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้ง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และการจัดการระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง อันเป็นการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบล โดยใช้แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเครื่องมือ

กรมการปกครองสำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น(2542:126-132)การปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงต้องเริ่มจากการสำรวจและรวบรวมปัญหา และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง จากนั้นนำปัญหาและความต้องการที่รวบรวมได้มาจัดลำดับว่าปัญหาและความต้องการใดที่มีความสำคัญมากกว่ากัน แล้วนำแต่ละปัญหาและความต้องการมาทำการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการนั้นๆ ซึ่งถูกกำหนดออกมาในรูปแบบของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี เมื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีเสร็จเรียบร้อยแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นการวางแผนการจัดการ และการใช้จ่ายเงินในปีนั้นๆ โดยจะมีการประมาณการรายรับที่คาดว่าจะได้รับ และประมาณการรายจ่ายที่ดำเนินการภายในวงเงินงบประมาณรายรับที่กำหนดไว้ทั้งนี้ โครงการที่กำหนดในงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องเป็นโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี หลังจากที่ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประกาศใช้แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องจัดเก็บและจัดหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดการจัดเก็บเอง และได้รับจัดสรรจากหน่วยงานอื่นเพื่อนำไปเบิกจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย และเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบล มีเงินรายได้เพียงพอแล้วก็จะดำเนินการจัดหาพัสดุ เพื่อดำเนินการตามโครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องทำการบริหารโครงการให้สำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแต่ละโครงการ และทำการติดตามประเมินผลและรายงานผลให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล สภามอบองค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์ประสานการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อทราบ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จะเห็นว่าการแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปฏิบัติงานพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี ซึ่งมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การจัดทำแผนพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบล การนำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ไปปฏิบัติ และติดตาม ประเมินผลต่อไปนี้จะขอนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล โดยละเอียดทั้งนี้เพื่อจะได้เข้าใจสภาพและบริบทของการวิจัยในครั้งนี้

โกวิท พวงงาม (2550: 158-162) ได้กล่าวในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลไว้ดังนี้

1.การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1ประเภทของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมี 3 ประเภท คือ

1.1.1 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา(แผนระยะ 10-15ปี)

1.1.2 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี

1.1.3 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี

1.2องค์การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

1.2.1 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานกรรมการ รองปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบล หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์การ บริหารส่วนตำบลทุกส่วน ผู้มีความรู้ด้านการวางแผนพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบลคัดเลือกจำนวนไม่เกิน 3 คน เป็นกรรมการและพนักงานส่วนตำบลที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบลมีหน้าที่กำหนดแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนตำบล วิเคราะห์และประสานแผนงานโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำร่าง แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.2 คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ประธาน กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นประธานกรรมการ กรรมการบริหารทุกคน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลคัดเลือกจำนวนไม่เกิน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำ องค์กรภาคเอกชนหรือองค์กรภาคประชาชนที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วน ตำบลคัดเลือกจำนวนไม่เกิน 5 คน กำนันในพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดอำเภอ ผู้ ประสานงานประจำตำบล เป็นกรรมการ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นกรรมการและ เลขานุการ หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้ที่เป็นประธานกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ การผังเมือง ปัญหาขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล และให้คำปรึกษาหรือเกี่ยวกับข้องกับการแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา การพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลและติดตามประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.3 ศูนย์การประสานการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย ปรธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในอำเภอ สำหรับการเลือกประธาน รองประธาน เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการศูนย์ประสานการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ดำเนินการโดยให้นายอำเภอเรียกประชุมศูนย์ประสานการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคราวแรก เพื่อให้ศูนย์องค์การบริหารส่วนตำบลเลือกประธาน และรองประธาน ตำแหน่งละ 1 คนจากปรธานกรรมการบริหาร และเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการตำแหน่งละ 1 คนจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล วาระการดำรงตำแหน่งและเงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามมติของศูนย์ประสานการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศูนย์ประสานการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ตรวจสอบวิเคราะห์ประสานแผน โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล และพิจารณาให้ความเห็นร่างแผน 5 ปีและร่างแผนประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมี 3 ประเภท ดังนั้นการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้แก่ การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี และการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เนื่องจากยุทธศาสตร์การพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลหมายถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้นเพื่อแสดงลักษณะและสภาพเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคต ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ 1) วิสัยทัศน์ หมายถึง ความคาดหวังในอนาคตใน (ระยะ 10-15 ปี) 2) แนวการดำเนินงาน หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องทำเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นการกำหนดความคาดหวังในลักษณะและสภาพเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคต (ระยะ 10-15 ปี) และแนวทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้บรรลุความคาดหวังที่กำหนดไว้

1.3.2 การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี อันมีลักษณะเป็นนโยบายแนวทาง แผนงาน โครงการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยมี

ระยะเวลา 5 ปีให้ประชาชน ประชาคมได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของตนเอง การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปีมีวัตถุประสงค์เพื่อแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เป็นรูปธรรมในรูปของแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการพัฒนา เพื่อให้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี และเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประสานการพัฒนา กับหน่วยงานการพัฒนาอื่นๆ

1.3.3 การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี เศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล อันมีลักษณะเป็นแนวทางปฏิบัติและรายการประสานแผนงาน และโครงการของจังหวัด อำเภอ ตำบล และการดำเนินงานของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปีเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และแก้ไขปัญหาของประชาชน ในองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีมีวัตถุประสงค์เพื่อแปลงแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปีไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีจะต้องทำให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี

2. การจัดทำแผนงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากงบประมาณ หมายถึง แผนงาน หรืองานสำหรับประมาณการด้านรายรับรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งแสดงในรูปตัวเลขจำนวนเงิน และการตั้งงบประมาณเป็นการแสดงแผนดำเนินงานออกเป็นตัวเลขจำนวนเงิน ดังนั้น ในแต่ละปีขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงจะต้องมีการจัดงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นการวางแผนการใช้จ่ายเงินในปีนั้นๆ โดยจะมีการประมาณการรายรับที่คาดว่าจะได้รับ และประมาณการรายจ่ายที่ดำเนินการภายในวงเงินประมาณการรายรับที่กำหนดไว้ การจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนดังนี้

2.1 หัวหน้าส่วนต่างๆ จัดทำประมาณการรายรับ และประมาณการรายจ่ายเสนอให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 หัวหน้าส่วนการคลังรวบรวมรายงานการเงินและสถิติต่างๆของทุกส่วนเพื่อใช้ประกอบการคำนวณขอตั้งงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณ

2.3 เจ้าหน้าที่งบประมาณดำเนินการ

2.3.1 ทำการสำรวจ พิจารณา ตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งศึกษาแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3.2 ประมาณการรายรับของปีที่จะตั้งงบประมาณซึ่งประกอบด้วยรายได้จาก

2.3.2.1 หมวดการศึกษาอากร

2.3.2.2 หนดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต

2.3.2.3 หนดรายได้จากทรัพย์สิน

2.3.2.4 หนดรายได้จากสาธารณูปโภค และกิจการพาณิชย์

2.3.2.5 หนดเงินอุดหนุน

2.3.2.6 หนดรายได้เบ็ดเตล็ด

2.3.3 ตั้งงบประมาณรายจ่ายให้สอดคล้องกับประมาณรายจ่ายทั่วไปและงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ โดยประมาณรายจ่ายทั่วไปประกอบด้วย

2.3.3.1 รายจ่ายงบกลาง

2.3.3.2 รายจ่ายตามแผนงาน ได้แก่ หนดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หนดค่าจ้างชั่วคราว หนดค่าตอบแทน ใช้จ่ายและวัสดุ หนดค่าสาธารณูปโภค หนดเงินอุดหนุน และ หนดรายจ่ายอื่นๆ

2.3.4 นำร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 เมื่อคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาอนุมัติให้ตั้งงบประมาณขอใดเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้เจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวมและจัดทำเป็นร่างบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอีกครั้งหนึ่ง

2.5 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี เสนอขอความเห็นชอบต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในวันที่ 15 สิงหาคม สภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายนั้น

2.6 ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบแล้ว เสนอขออนุมัติต่อ นายอำเภอ

2.7 เมื่อนายอำเภออนุมัติแล้วให้ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อท้ายข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และประกาศใช้ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น โดยปิดประกาศไว้โดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทราบ ณ ที่ทำการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2.8 จัดส่งสำเนาข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้นายอำเภอ เพื่ออำเภอจะได้นำไปแจ้งให้จังหวัดทราบภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันประกาศใช้

3. การจัดเก็บและจัดหารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อมีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องทำการจัดเก็บและจัดหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งที่ เป็นผู้จัดเก็บเองและได้จัดสรรจากหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ เพื่อให้มีเงินงบประมาณสำหรับนำไปใช้จ่ายในการดำเนินการข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีดังนี้

- 3.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์
 - 3.2 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน
 - 3.3 ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร
 - 3.4 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
 - 3.5 ค่าธรรมเนียมการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นพนัน
 - 3.6 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
 - 3.7 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวงปิโตเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตเลียม
 - 3.8 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
 - 3.9 ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - 3.10 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้
 - 3.10.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.10.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.10.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.10.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนดไว้
 - 3.10.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - 3.10.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - 3.10.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
 - 3.10.8 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายจะกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ขั้นตอนการจับเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล**

ภาษีที่องค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดเก็บเองได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้าย ซึ่งมีขั้นตอนการจัดเก็บ(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.2547: 202-216) ดังนี้

1. ระยะเตรียมการก่อนเก็บภาษี

1.1 แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานจัดเก็บภาษี

1.2 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเสียภาษี อันจะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี

1.3 ตรวจสอบทะเบียนผู้เสียภาษี ข้อมูลจากแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินหรือป้ายที่ปรากฏในท้องที่

1.4 จัดอบรมเจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจัดเก็บภาษี

1.5 เตรียมเอกสารแบบพิมพ์ต่างๆ ให้พร้อมและเพียงพอ เพื่อจะทำให้การให้บริการแก่ประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้องเรียบร้อย

1.6 จัดเตรียมสถานที่สำหรับชำระภาษีให้มีความสะดวกและสบาย

2. ระยะปฏิบัติการจัดเก็บภาษี

2.1 รับแบบแสดงรายการเสียภาษี ที่ผู้ต้องเสียภาษีนำมายื่น

2.2 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการกรอกแบบพิมพ์

2.3 ประเมินค่าภาษี

2.4 แจ้งการประเมินให้ผู้เสียภาษีทราบ เพื่อจะได้นำเงินมาชำระค่าภาษีตามเวลาที่กฎหมายกำหนด

2.5 รับชำระเงินค่าภาษี

3. ระยะติดตามประเมินผลการปฏิบัติ

3.1 ตรวจสอบทะเบียนผู้เสียภาษี เพื่อหาตัวผู้ที่ไม่มาขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีภายในกำหนดเวลา

3.2 แจ้งให้ผู้ที่ไม่มาขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีภายในกำหนดเวลามาทำการขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษี ในกรณีนี้จะต้องเรียกเงินเพิ่มจากผู้ชำระภาษีเกินกำหนดเวลาตามอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้

3.3 ดำเนินต่อผู้ที่ไม่มาขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีภายในกำหนดเวลา ซึ่งสามารถกระทำได้ 2 ทาง คือ 1) เปรียบเทียบปรับ 2) รวบรวมหลักฐานไปแจ้งต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง(สำหรับในส่วนภูมิภาค)หรือพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ(สำหรับในกรุงเทพฯ)เพื่อดำเนินคดี

4. ระเบียบบังคับจัดเก็บภาษีการบังคับจัดเก็บภาษี เป็นการใช้มาตรการรุนแรงตามกฎหมาย เข้าบังคับเพื่อให้ได้ค่าภาษีจากผู้ที่ไม่ยอมมาชำระภาษี โดยดำเนินการดังนี้

4.1 ตรวจสอบทะเบียน ข้อมูล หรือรายชื่อผู้ที่ค้างชำระภาษี

4.2 ทำหนังสือแจ้งเตือนให้ชำระภาษี

4.3 ทำการยึดอายัดและขายทอดตลาด ในกรณีที่ผู้ค้างชำระภาษีไม่ยอมมาชำระภาษีที่ค้างชำระนั้น ประธานกรรมการบริหารจะออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ที่ค้างชำระภาษี โดยให้นำวิธีการในประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

5. การพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล

หลังจากที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการจัดเก็บภาษีหรือจัดหารายได้จนเพียงพอที่ดำเนินการตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลก็จะทำการจัดหาพัสดุตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี การจัดหาพัสดุหรือการจัดซื้อจัดจ้างมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 จัดทำรายงานการขอซื้อหรือจ้าง เป็นการขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อหรือจ้างต่อผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ่ายตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2538 โดยในรายงานการขอซื้อหรือจ้างจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับพัสดุที่จะซื้อหรือจ้างวงเงินในการจัดซื้อหรือจ้าง วิธีการจัดซื้อหรือจ้างซึ่งจะขึ้นอยู่กับวงเงินในการจัดซื้อหรือจ้างระยะเวลาดำเนินการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อหรือจ้าง

5.2 จัดให้มีการเสนอราคาในการจัดซื้อหรือจ้างเพื่อให้มีการแข่งขันกันเสนอราคา

5.3 ขออนุญาตจัดซื้อหรือจ้างต่อผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง

5.4 ทำการก่อกำหนดผู้ผูกพัน ซึ่งอาจจะทำให้เป็นการบันทึกตกลงซื้อขายการบันทึกตกลงจ้าง สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาจ้างแล้วแต่กรณี ในกรณีก่อกำหนดผู้ผูกพันเป็นสัญญาซื้อขาย หรือสัญญาจ้างจะต้องมีหลักประกันสัญญา

5.5 การส่งมอบงานและการตรวจรับ

5.6 ลงทะเบียนคุมพัสดุ

6. การเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล

6.1 การรับเงิน เมื่อมีการรับเงินทุกประเภทจะต้องมีการออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้งภายในวันที่รับเงิน โดยมีขั้นตอนการรับเงินดังนี้

ขั้นที่ 1 รับเงิน

ขั้นที่ 2 ออกใบเสร็จรับเงิน

ขั้นที่ 3 รวบรวมจำนวนเงินที่รับ

ขั้นที่ 4 นำฝากธนาคาร หรือเก็บรักษาในตู้നിรัย

ขั้นที่ 5 ลงบัญชีและทะเบียน

6.2 การเก็บรักษาเงิน เมื่อสิ้นเวลารับเงินจะต้องทำการรวบรวมจำนวนเงินที่ได้รับในแต่ละวันไปฝากธนาคาร หากนำฝากธนาคารในนั้นไม่ทันให้เก็บรักษาไว้ในตู้നിรัยและนำฝากธนาคารในวันทำการถัดไปวงเงินที่เก็บรักษาในตู้നിรัยเก็บได้ไม่เกิน 20,000 บาทแต่สามารถขออนุมัติขยายวงเงินต่อคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้รวมไม่เกิน 80,000 บาท ปรธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาเงินในตู้നിรัยจำนวน 3 คน ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าส่วนการคลังจำนวน 1 คน และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 คน หัวหน้าส่วนการคลังจะต้องเสนอรายงานเงินคงเหลือประจำวันผ่านปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทราบทุกวัน

6.3 การรับ – ส่งเงิน การนำเงินไปฝากธนาคารหรือการถอนเงินจากธนาคารในแต่ละวัน หากเป็นเงินสดเกิน 30,000 บาท หรือธนาคารอยู่ห่างไกลหรือไม่ปลอดภัย คณะผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการรับหรือส่งเงิน ซึ่งเป็นพนักงานส่วนตำบล ตั้งแต่ระดับ ขึ้นไปจำนวน 2 คน เพื่อรับผิดชอบ โดยให้มีหลักฐานการรับ – ส่งเงินระหว่างผู้มอบหรือผู้รับมอบเงินกับกรรมการผู้นำส่ง หรือ ผู้รับไว้ทุกครั้ง และจะต้องรายงานให้ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทราบทุกครั้ง

6.4 การเบิกจ่ายเงิน เมื่อมีการเบิกจ่ายเงิน จะต้องวางเงิน จะต้องวางฎีกา โดยมีขั้นตอนการเบิกจ่าย ดังนี้

ขั้นที่ 1 หัวหน้าส่วนผู้เป็นเจ้าของงบประมาณวางฎีกาเบิกเงินต่อหัวหน้าส่วนการคลัง

ขั้นที่ 2 หัวหน้าส่วนการคลังการตรวจฎีกา

ขั้นที่ 3 หัวหน้าส่วนการคลังนำฎีกาที่ผ่านการตรวจสอบแล้วพร้อมใบถอนเงินและเช็คเสนอให้ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอนุมัติฎีกาและลงนามในใบถอนเงินและเช็ค

ขั้นที่ 4 เมื่อได้รับการอนุมัติฎีกาแล้ว ให้หัวหน้าส่วนการคลังจ่ายเงินให้กับเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิรับเงิน

7. การบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อมีการรับเงินหรือจ่ายเงินจะต้องนำหลักฐานการรับเงินหรือหลักฐานการจ่ายเงินไปบันทึกรายการในบัญชีเงินสด บัญชีเงินฝากธนาคารแล้วผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท และทะเบียนคุมต่างๆ

องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินรายการแยกบัญชีการรับเงิน หรือการจ่ายเงิน เพื่อสามารถตรวจสอบได้อย่างถูกต้อง และ โปร่งใส

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง

หลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นก็คือการมีส่วนร่วมของประชาชนเพราะถ้าประชาชนไม่มีส่วนร่วมแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นถ้าประชาชนไม่สนใจต่อกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลเช่นไม่ร่วมเข้าประชุมสังเกตการณ์การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้าร่วมเสนอปัญหาในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลและไม่ทำการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจะทำให้แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชนระดับตำบลองค์กร

องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น (2540: 10) หลักการกระจายอำนาจการปกครอง ให้ความสำคัญในการกระจายอำนาจการบริหารและจุดแข็งของหลักการการกระจายอำนาจการปกครองอีกส่วนที่เป็นจุดแข็งขององค์กร

1. หลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization)

การกระจายอำนาจการปกครองเป็นการแบ่งภารกิจของรัฐบาลส่วนกลางให้กับส่วนภูมิภาคมีการปกครองตนเองในท้องถิ่นเพื่อการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ตอบสนองประชาชนในท้องถิ่นตนเองได้อย่างตรงความต้องการของประชาชนความหมาย 2 นัย (จารุพงศ์ พลเดช และคณะ. 2540:12)

1.1 ความหมายแรกเป็นการเพิ่มอำนาจของประชาชนในการควบคุมกำกับและตรวจสอบผู้ใช้อำนาจอันเป็นหัวใจถ้าหากว่าประชาชนไม่มีอำนาจในการควบคุมกำกับและตรวจสอบผู้ใช้อำนาจหมายถึงหน่วยงานต่างๆที่ใช้อำนาจไม่อยู่ในการควบคุมกำกับและตรวจสอบของประชาชนเราไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจจะยังอยู่ในขั้นของการแบ่งอำนาจเท่านั้น

1.2 ความหมายที่สองคือระบบการทำงานบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่างๆมีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลายๆด้านของตนเองไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการแทบทุกอย่างในท้องถิ่นกิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลมักจะได้แก่ระบบสาธารณสุข โภคการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สินและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนกิจการใหญ่ๆอย่างรัฐบาลกลางควบคุมไว้อย่างเด็ดขาดคือการทหารและการต่างประเทศการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นวิธีการที่รัฐ / ราชการส่วนกลางโอนอำนาจการปกครอง หรือบริหารบางส่วนบางเรื่อง ที่เกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะให้องค์กรหรือนิติบุคคลอื่นรับไป

ดำเนินการแทน ภายในอาณาเขตของแต่ละท้องถิ่น ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น โดยมี อิศระพอสุมภกร ราชการส่วนกลางเพียงกำกับดูแล (มิใช่บังคับบัญชา) เป็นหลักที่ถือเอาเสรีภาพของ ประชาชนที่จะปกครองตนเองได้

2. ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจการปกครองมีความสำคัญในทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่าง ยิ่งซึ่งจะขอแยกกล่าวในประเด็นใหญ่ๆ 2 ประการ (จารุพงศ์ พลเดช และคณะ, 2540:12-13) คือ

2.1 การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจไปในระดับ ที่ต่ำสุดคือรากแก้วซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบบ ประชาธิปไตยความล้มเหลวของระบบประชาธิปไตยในประเทศไทยมีหลายองค์ประกอบแต่ องค์ประกอบสำคัญยิ่งขาดอันหนึ่งก็คือการขาดพื้นที่ในท้องถิ่น

2.2 การกระจายอำนาจยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจและสังคมในแง่การ พัฒนาชนบทการพัฒนาชนบทกำลังเป็นนโยบายที่เน้นหนักและมีการรณรงค์กันมากการพัฒนา ชนบทมีเหตุผลจากปรัชญาการปกครองในแง่การกระจายรายได้และเป็นธรรมมากขึ้นและมีผลมา จากความเชื่อที่ว่า การปฏิวัติในรูปแบบที่ว่าป่าล้อมบ้านบ้านล้อมเมืองหรือชนบทล้อมนครนั้นมี เงื่อนไขสำคัญคือความยากจนในชนบทการพัฒนาชนบทในรูปแบบของโครงการต่างๆ เช่น เงินผันกสข. ฯลฯ นั้นมีอุปสรรคต่างๆ หลายประการแต่ที่สำคัญอันหนึ่งคือเรื่องการเมืองการมีส่วนร่วมจากประชาชนใน ท้องถิ่นอย่างเต็มที่การพัฒนาชนบทที่จะให้สัมฤทธิ์ผลนั้นจำเป็นต้องมีความคิดริเริ่มช่วยตนเองจาก ท้องถิ่นและต้องเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นนั้นๆ มีส่วนร่วมมีร่วมแรงกันและลักษณะดังกล่าวจะ เกิดขึ้นได้ต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองตนเองในลักษณะที่มีความอิสระพอสุมภกรซึ่งจะเกิดขึ้น ได้ก็ด้วยการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงเท่านั้นลักษณะของการกระจายอำนาจ

2.3 การกระจายอำนาจทางการเมือง (Political Decentralization) เป็นการกระจาย อำนาจให้ชุมชนต่างๆ ได้ปกครองตนเองซึ่งเป็นการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองอย่าง เต็มขีดจากเดิมที่มีการรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองที่ส่วนกลางไปให้องค์การทางการเมืองการปกครอง ท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ การกระจายอำนาจทางการเมืองนี้ประชาชนในองค์กรทางการเมืองการปกครอง ท้องถิ่นมีอำนาจที่จะตัดสินใจเลือกผู้บริหารของท้องถิ่นและตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เป็น สาธารณะท้องถิ่นอาจกล่าวได้ว่าการกระจายอำนาจทางการเมืองเป็นการยกอำนาจจากส่วนกลางให้ ท้องถิ่นโดยลดภูมิภาคจนถึงไม่มีภูมิภาคในที่สุดโดยจำแนกวิธีการกระจายอำนาจออกเป็น 2 วิธี คือ

3.2.1 กระจายอำนาจปกครองให้ท้องถิ่นเป็นวิธีการกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Decentralization Territorial) โดยให้ท้องถิ่นต่างๆ ปกครองตนเองมีการกำหนดขอบเขตอำนาจไว้ เฉพาะท้องถิ่นนั้นและตามหลักทั่วไปจะทำกิจการนอกอาณาเขตไม่ได้วิธีการกระจายอำนาจ

ปกครองท้องถิ่นนี้เป็นวิธีที่มอบบริการสาธารณะหลายๆอย่างเกี่ยวกับการปกครองให้ท้องถิ่นจัดทำด้วยเจ้าหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นเองและด้วยงบประมาณขององค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อสนองตอบความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

3.2.2 กระจายอำนาจตามกิจการ (Decentralization Par Service) หรืออีกนัยหนึ่งที่เรียกกันว่า "การกระจายอำนาจทางบริการ" เป็นวิธีการกระจายอำนาจโดยมอบบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งให้องค์การนั้นเองบริการสาธารณะที่แยกมาจัดทำนั้นอาจเป็นบริการสาธารณะทางด้านเศรษฐกิจสังคมกีฬาหรือวัฒนธรรมวิธีการกระจายอำนาจทางกิจการนี้ไม่ใช่การกระจายอำนาจปกครองแต่เป็นการ "มอบ" ให้องค์การรัฐบาลไปจัดทำบริการสาธารณะโดยแยกออกมาเป็นนิติบุคคลต่างหาก

3. การกระจายอำนาจการบริหาร (Administrative Decentralization)

การกระจายอำนาจหมายถึงการมอบอำนาจหน้าที่หรือการโอนอำนาจหน้าที่หรือการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจให้หน่วยงานราชการระดับต่างๆสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้โดยไม่ต้องเสนอขออนุมัติหรือขอความเห็นชอบจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปและอาจรวมถึงการกระจายอำนาจออกนอกระบบราชการด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของไทยซึ่งได้แก่ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดเทศบาลการกระจายอำนาจการปกครองมีลักษณะสำคัญ(ชูวงศ์ ฉายบุตร. 2539:22) ดังนี้

- 3.1 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคลแยกออกจากรัฐกลาง
- 3.2 มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน
- 3.3 มีอำนาจอิสระจากส่วนกลางภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย
- 3.4 มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองไม่ขึ้นกับการบังคับบัญชาของรัฐบาลกลาง
- 3.5 มีงบประมาณรายได้และทรัพย์สินเป็นของตนเอง

4. จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการประสานประโยชน์ให้แก่ทุกมิติของสังคมได้แก่ ปังเจกบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและธุรกิจเอกชนสิ่งเหล่านี้เป็นเสมือนแรงกดดันที่ภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนและความเสมอภาครักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และบริการประชาชน ดังนั้นหลักและวิธีการทำงานของข้าราชการยุคใหม่ต้องเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดซึ่งมีคุณลักษณะดังนี้

ที่ตั้ง

4.1 มีการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อส่วนรวมและประโยชน์ของประชาชนเป็น

4.2 เคารพในสิทธิเสรีภาพของประชาชน

4.3 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานอย่างเหมาะสม

4.4 มีความพร้อมรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้

4.5 มีการทำงานที่รวดเร็ว โปร่งใส มีกลไกการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการที่ชัดเจนปรับเปลี่ยนอุดมการณ์ที่ยึดติดกับระบบอุปถัมภ์ไปสู่ระบบคุณธรรม

5. จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจปกครองอีกส่วนมีจุดแข็งขององค์กร

การกระจายอำนาจการปกครองจะมีความเข้มแข็งได้ต้องอาศัยบุคลากรของท้องถิ่นที่มีความสามารถความรู้และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อการปฏิบัติงานในองค์กรและประชาชนในท้องถิ่นสามารถแบ่งเบาภารกิจให้กับงานในส่วนงานภาคกลางเพื่อพัฒนาให้กับท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

5.1 ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้นเพราะผู้บริหารที่มาจาก การเลือกตั้งจะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า

5.2 เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง

5.3 เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองระดับท้องถิ่นในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยเพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

5.4 ทำให้การดำเนินงานเป็นอย่างรวดเร็วเพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายไม่ต้องขอคำปรึกษาหรือขอความเห็นชอบจากส่วนกลาง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การกระจายอำนาจการปกครองทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจอิสระจากส่วนกลางภายใต้ขอบเขตกฎหมายทั้งทางการเมืองและการบริหารงานในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเองโดยมีองค์กรของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกออกจากรัฐกลางเป็นผู้ดำเนินงานมีงบประมาณรายได้ทรัพย์สินและบุคลากรเป็นของตนเองและคณะผู้บริหารจัดการมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ การกระจายอำนาจการปกครองดังกล่าวก่อให้เกิดรูปแบบการปกครองที่เรียกว่าการปกครองท้องถิ่นมีองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรของประชาชนเป็นผู้ดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นท้องถิ่นก็จะมีอำนาจอิสระในการบริหารงานของตนเองได้มากขึ้น โดย ส่วนกลางก็ยังมีกลไกในการกำกับดูแลการดำเนินการของ

ท้องถิ่นผ่าน คณะกรรมการระดับต่างๆในรูปแบบไตรภาคี ทำให้การใช้อำนาจจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น เกิดดุลยภาพที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีบุคคลให้แนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสามารถในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารงานตำบลประจำปีได้ตรงกับปัญหาที่ชุมชนระดับตำบลต้องการแก้ไขหรือตรงกับความต้องการของชุมชนระดับตำบลของตนเองได้รับผลประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความเข้มแข็งไว้ดังนี้

ธงชัยสันติวงศ์ (2537: บทคัดย่อ) มีการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลางที่เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสถานะบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมในการรับผิดชอบและแก้ปัญหาท้องถิ่นของตนเอง

สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2540 : บทคัดย่อ)ซึ่งเป็นการวิจัยขั้นที่ 2 เรื่องการศึกษารูปแบบและแนวทางที่เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอแนวคิดในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานสูงองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งนั้นก็จะมีความสามารถในการปฏิบัติตามภารกิจและหน้าที่ได้เป็นอย่างดีจะเห็นว่าประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานหรือความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

พงศ์ศักดิ์ศรีสมทรัพย์และปิยะนุชเงินคล้าย(2542: 231-233) บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำจึงมีศักยภาพในการทำงานต่ำซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในทางตรงข้ามถ้าบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการศึกษาสูงก็จะมีความสามารถในการเรียนรู้กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตลอดจนเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดีบุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงจึงมีศักยภาพในการทำงานสูงการพัฒนาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลก็จะสามารถกระทำได้ง่ายระดับการศึกษาของบุคลากรจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

เรวัตติสมบัณฑิตทอง (2543: 45-46) มีการศึกษาเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ตพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ตนั้นต้องมีประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น และมีการนำเอาเทคนิคใหม่ๆมาใช้ในการปฏิบัติงานด้วยโดยบุคลากรต้องมีความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติด้วย

สุวรรณพิณตานนท์ (2546: 53)มีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภาคกลางในปัจจัยด้านขององค์การด้านสภาพแวดล้อมด้านบุคลากร ด้านการปฏิบัติงานและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลางพบว่า โคโยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน

สรุปการที่ประชาชนมีส่วนร่วมของในการบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะส่งผลให้มีปัจจัยช่วยเสริมสร้างต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถรับรู้สิ่งที่ประชาชนต้องการหรือเสนอต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นตนเองรวมถึงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่างๆจะเป็นการช่วยในกับองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถทำตามทิศทางของชุมชนในท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริงเป็น การเสริมสร้างให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่ความเข้มแข็งขึ้นอย่างมั่นคงและมีส่วนช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานในทิศทางที่ถูกต้องตามความต้องการของประชาชนต่อไปและมีการประเมินผลงานการทำงานได้อย่างโปร่งใสยุติธรรมต่อประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

2. ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

แนวทางที่สร้างความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่นตนเองเพื่อจะแก้ไขปัญหาให้ตรงต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และได้รับผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง การพัฒนาในด้านสร้างความสำคัญให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ปริญญา นาคฉัตรีย์ (2540: บทคัดย่อ) กล่าวไว้เมื่อพ.ศ.2540เกี่ยวกับการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อแสวงหาแนวทางพัฒนาในท้องถิ่นของตนเอง และเป็นนโยบายของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดคนนโยบายเน้นหนัก จะส่งเสริมและสนับสนุนการกำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้หลักธรรมาภิบาลตั้งนั้นแนวทางการบริหารจัดการ การพัฒนา อบต. จึงได้มุ่งเน้นให้ 3องค์กรที่เกี่ยวข้องกับอบต. ได้แก่ อบต. ประชาชน / ประชาคม และหน่วยงานกำกับดูแลอบต.(จังหวัด / อำเภอ)มีความเข้มแข็งเพื่อตรวจสอบและถ่วงดุล

อำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลให้ อบต.มีการบริหารจัดการที่โปร่งใสปราศจากการทุจริตซื้อตรงเป็นธรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยกรมการปกครองได้ดำเนินการได้อย่างถูกต้องตรงกับปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจประสานแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลครั้งที่1พ.ศ.2540รายงานเรื่องปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้มีความสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนในระดับตำบลที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์ตั้งนั้นจึงควรมีองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานในเชิงนโยบายได้โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นมติของที่ประชุมคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจประสานแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลครั้งที่1/2540 เมื่อวันที่7สิงหาคมพ.ศ.2540 เท่านั้นโดยคณะอนุกรรมการฯดังกล่าวได้มีมติร่วมกันว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความเข้มแข็ง”คือองค์การบริหารส่วนตำบลที่สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนระดับตำบล

3. ประเภทขององค์การที่เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความเข้มแข็งดังกล่าวเป็นตามหลักการกระจายอำนาจและหลักการปกครองท้องถิ่นการให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่มีความเข้มแข็งประเด็นที่สำคัญ2ประเด็น(เรวัต สมบัติทอง.2543: 64-65)คือ

3.1 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของท้องถิ่นเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์ประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงอย่างยิ่งเพราะประสิทธิภาพเป็นตัวชี้ที่เสริมสร้างต่อความเข้มแข็งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคำว่า “ประสิทธิภาพ”(Efficiency)เป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นตนเอง

3.2การประเมินเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเพื่อการประเมินช่วยทำให้เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับเกณฑ์การประเมินความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจำแนกตามระยะเวลาเพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นตนเอง

4.ปัจจัยที่มีลักษณะการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภาคกลางต้องมีส่วนประกอบหลายประการในการบริหารงานขององค์การบริหารบุคคลในองค์การ ด้านลักษณะองค์การด้านลักษณะแวดล้อมและด้านการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์การเพื่อให้ องค์การดำเนินการปฏิบัติงานปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วน ตำบลในภาคกลางได้ต้องมีประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นด้วย (สุวรรณพิณตานนท์.2546 : 53) ดังนี้

4.1 ด้านลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่รายได้ขององค์การบริหารส่วน ตำบลความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.2 ด้านการบริหารงานและการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ การติดต่อสื่อสารขององค์การบริหารส่วนตำบลและความขัดแย้งผลประโยชน์ขององค์การ บริหารงานส่วนตำบลความสามารถในการกำหนดแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีไปปฏิบัติงานความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพ

4.3 ด้านลักษณะแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่สภาพเศรษฐกิจ ของตำบลสภาพสังคมของตำบลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.4 ด้านบุคคลากรได้แก่ลักษณะทั่วไปของบุคคลากรประกอบด้วยการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติงานจิตลักษณะของบุคคลากร ประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนการเชื่อใน อำนาจตนจิตลักษณะตามสถานการณ์ประกอบด้วยทัศนคติต่องานองค์การบริหารส่วนตำบล สุขภาพจิตในการทำงานการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมต่อพฤติกรรมการทำงาน

ดังนั้นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลใน4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารบุคคลในองค์การด้านลักษณะองค์การด้านลักษณะแวดล้อมและด้านการ ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์การ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน ตำบลในลักษณะทั่วไปของบุคคลากรประกอบด้วยการศึกษาประสบการณ์การทำงานและความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติงานจิตลักษณะของบุคคลากรประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการกำหนดแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีไปปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นด้วย

5. การประเมินเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับเกณฑ์การประเมินความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจำแนก ตามระยะเวลาได้เป็น3ระยะ(การณีกิจณัตต.2529:1-2;อ้างถึงในศิริวรรณเสรีรัตน์และคนอื่นๆ. 2546:868)คือ

5.1.เกณฑ์การประเมินในระยะสั้นจะประเมินผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่และคุณภาพของผลผลิต(สินค้าหรือการบริการสาธารณะ)

5.2.เกณฑ์การประเมินในระยะกลางจะประเมินความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่นความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมการพัฒนาองค์กร

5.3.เกณฑ์การประเมินในระยะยาวจะประเมินความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนความสามารถในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนความสามารถในการอยู่รอดและเกณฑ์การประเมินความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามลักษณะวงจรชีวิต (Life Cycles) ขององค์กรที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นในระยะเริ่มแรกองค์กรต้องมุ่งเน้นความสำเร็จของงานและการสร้างกลไกภายในขององค์กรและเมื่อองค์กรมีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้นองค์กรจะต้องมุ่งเน้นที่เกณฑ์การมีเสถียรภาพและความสมดุลในผลผลิตการปรับตัวหรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อรักษาการเจริญเติบโตไว้

สุวรรณพินิตานนท์(2546:26) ได้กำหนดหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการวัดผลการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าควรประกอบด้วยความประหยัด (Economy) ประสิทธิภาพ(Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) หรือ 3Es โดยความประหยัดหมายถึงการใช้ทรัพยากรทั้งบุคคลากรและอุปกรณ์ต่างๆให้มีต้นทุนต่ำสุดประสิทธิภาพจะเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิต (Input) ผลผลิต (Output)และประสิทธิผล หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต(Output)และผลลัพธ์หรือผลที่ได้(Outcomes) ซึ่งสามารถสร้างดัชนีเชิงปริมาณ(Qualitative Indicators) เป็นการจัดลำดับหรือการให้คะแนนได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าประสิทธิภาพในวงราชการหมายถึงความสามารถในการปฏิบัติงานให้ได้ผลสำเร็จในงานได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตน้อยที่สุดมีประโยชน์และสร้างความพึงพอใจต่อสังคมส่วนรวมสูงสุด

6. ความหมายของประสิทธิภาพความหมายของประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะประสิทธิภาพเป็นตัวชี้วัดความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

กูด (Good 1973: 195) ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่าหมายถึงความสามารถที่ทำให้เกิดเป็นผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ตามปรารถนาจากผลงานที่พยายามปฏิบัติงานอย่างตั้งใจโดยใช้เวลาและความพยายามเพียงเล็กน้อยทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร

ลีลาสินานุเคราะห์ (2530:27) ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่าหมายถึงความสามารถในการทำงานให้ได้รับผลงานออกมาสมบูรณ์ที่สุดมีปริมาณและคุณภาพสูงเป็นที่พึง

พอใจต่อผู้ผลิตและผู้ที่ใช้บริการถ้ามีการปฏิบัติงานได้อย่างดีเยี่ยมและสมบูรณ์ที่สุดทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูง

สุวรรณ พิศานนท์(2545:43)กล่าวว่าประสิทธิภาพในวงราชการแตกต่างจากประสิทธิภาพในวงการธุรกิจเอกชนเพราะงานราชการมุ่งหวังที่ผลงานอย่างเดียวและนอกจากนี้งานราชการบางอย่างยังไม่สามารถคิดเป็นตัวเลขได้ไม่เหมือนประสิทธิภาพในวงการธุรกิจเอกชนจึงไม่อาจนำมาวัดงานราชการได้ประสิทธิภาพในวงการราชการเป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการประกอบการ (Input) กับผลที่ได้รับ (Output) และหมายความรวมถึงความพึงพอใจในผลปฏิบัติงานและประโยชน์ที่มีต่อสังคมส่วนร่วมดังนั้นประสิทธิภาพในวงราชการจึงจะต้องพิจารณาถึงประสิทธิผล (Effectiveness) ด้วยนอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลยังเป็นองค์การสาธารณะที่มีบุคคลและกลุ่มบุคคลทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดังนั้นค่านิยมและความคิดของบุคคลและกลุ่มบุคคลเหล่านั้นจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงเกณฑ์ความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อเป็นเช่นนี้การกำหนดเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรพิจารณาถึงส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยใน4ด้านคือด้านลักษณะองค์กร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร ด้านการบริหารและการปฏิบัติงานซึ่งบุคคลต้องมีตามทฤษฎีนี้

การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งนี้้องค์การบริหารงานส่วนตำบลที่มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมายถึง องค์การบริหารงานส่วนตำบลที่มีความสามารถดำเนินงานตามในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารงานส่วนตำบลประจำปีได้ตรงกับปัญหาที่ชุมชนระดับตำบลต้องการแก้ไขหรือตรงกับความต้องการของชุมชนระดับตำบลการปฏิบัติงานจิตลักษณะของบุคลากรประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนทำให้สภาพเศรษฐกิจของตำบลดีขึ้นสภาพสังคมของตำบลมีการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการนำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ด้วยความมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสามารถในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนระดับตำบล มีความสามารถในการนำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ด้วย

ความมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งจึงเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ของตนเองจนสามารถบรรลุเป้าหมายคือการสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบลซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์การหรือความมีประสิทธิภาพขององค์การ(ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2539: 28) ได้แก่

1. ลักษณะขององค์การเช่นขนาดขององค์การช่วงการบังคับบัญชาวัตถุประสงค์ความรู้ความสามารถที่จะช่วยในการพัฒนาองค์การให้เข้มแข็งเป็นต้น
2. ลักษณะของสภาพแวดล้อมขององค์การเช่นความซับซ้อนขององค์การความมั่นคงขององค์การบรรยากาศภายในองค์การเป็นต้น
3. ลักษณะของบุคคลากรเช่นความผูกพันต่อองค์การผลการปฏิบัติงานเป็นต้น
4. นโยบายการบริหารงานและการปฏิบัติงานเช่นกระบวนการติดต่อสื่อสารการจัดหาและการใช้ทรัพยากรภาวะผู้นำ นอกจากนี้การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การได้นั้นจะต้องอาศัยพฤติกรรมการทำงานที่ดีของบุคลากรในองค์การด้วยการนำเทคนิคใหม่ๆความก้าวหน้ามาใช้ให้เหมาะสม ดังนั้นองค์การจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การได้นั้นต้องอาศัยพฤติกรรมการทำงานที่ดีของบุคลากรในองค์การด้วยซึ่งการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์ตามรูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมแบบปฏิสัมพันธ์นิยมนั้นพฤติกรรมของบุคคลจะมีสาเหตุมาจากจิตลักษณะของสถานการณ์จิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์และจิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมการทำงานที่พึงปรารถนาที่จะทำให้มีสาเหตุมาจากลักษณะทางจิตตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาทั้งปัจจัยภายนอกอื่นๆและปัจจัยที่เป็นพฤติกรรมการทำงานของบุคคลในองค์การว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลแบบบูรณาการกรอบแนวคิดของทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวินและสุวรรณพิณตานนท์ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลางซึ่งประกอบด้วย4ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะขององค์การปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมขององค์การปัจจัยด้านบุคลากรปัจจัยด้านการบริหารงานและการปฏิบัติงานเป็นแนวทางการศึกษาเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมีรายละเอียด (สุวรรณพิณตานนท์. 2545:44-47) ดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะขององค์การที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองและร่วมมือกันมีการบริหารงานง่ายเพราะประชาชนสามารถช่วยตนเองได้อย่างมั่นคงด้วย

1.1 ขนาดของการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องจากขนาดขององค์การเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การด้านการศึกษาของสเตียร์ส (Steer.1977: 8, 67) พบว่าขนาดขององค์การเป็นลักษณะขององค์การที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลขององค์การ การศึกษาของเฮดเพย์ (Headphey. 1988: 92; อ้างถึงในดินปรัชพทธี. 2535:63) พบว่าสถานที่ตั้งและขนาดขององค์การมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การและมีการวิจัยของคนอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันเช่น

ประพันธ์ศิริสูเสารัจ (2540:บทคัดย่อ) พบว่าขนาดของสมาคมกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทยเป็นตัวแปรที่จำแนกกลุ่มสมาคมที่มีประสิทธิผลมากกับกลุ่มสมาคมที่มีประสิทธิผลน้อยออกจากกัน โดยขนาดของสมาคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสมาคม

วันนินนทศิริ(2543: 87-89) ได้ทำการศึกษาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีแล้วพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างขนาด(ชั้น) องค์การบริหารส่วนตำบลกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล(การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ประชาชนกลุ่มหรือองค์กรมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลและความสามารถในการแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล) ในการวิจัยครั้งนี้ขนาดองค์การบริหารส่วนตำบลหมายถึงขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้มีการจัดแบ่งตามหลักเกณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งแบ่งออกเป็น3ขนาดคือขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่

1.2 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องจากการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องใช้ทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินงบประมาณรายจ่ายซึ่งมาจากรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้มากกว่าก็จะสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้น้อยกว่าจากการทบทวนงานวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่ำจะไม่มีงบประมาณเพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่ำจึงไม่มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งได้โดยมีข้อมูลการวิจัยที่มาจากหน่วยงานของรัฐบาลเช่น สถาบันดำรงราชานุภาพสำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย (2539)สำนักประเมินผลสำนักงบประมาณ (2540)สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2540)สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น (2540) เมื่อเป็นเช่นนี้รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงน่าจะส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่อย่างไรก็ตาม วันนินนทศิริ (2543: 90-91) ได้ทำการศึกษาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่

จังหวัดนนทบุรีแล้วพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล(การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ประชาชนกลุ่มหรือองค์กรมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลและความสามารถในการแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล) ในการวิจัยครั้งนี้รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหมายถึงรายได้ทุกประเภทที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับไว้เพื่อปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ซึ่งวัดจากจำนวนเงินรายได้ประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 ความเป็นอิสระในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องจากการปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองระดับรองของรัฐซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครองทั้งทางการเมืองและการบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขและตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองสามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย หรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์กรการปกครองท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้นองค์กรการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลางและมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายสามารถกำหนดนโยบายออกเป็นกฎข้อบังคับเพื่อกำกับควบคุมเพื่อให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่นและสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางเมื่อเป็นเช่นนี้้องค์กรการปกครองท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้จะต้องมีความเป็นอิสระในปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่จากการทบทวนงานวิจัยพบว่าอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความเข้มแข็งก็คือความไม่เป็นอิสระในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่อันสืบเนื่องมาจากการกำกับดูแลที่เกินจากขอบเขตของอำเภอกล่าวคืออำเภอทำการควบคุมบังคับบัญชามากกว่าการให้คำปรึกษาแนะนำทำให้โครงสร้างการพัฒนาต่างๆไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ในการวิจัยครั้งนี้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยความเป็นอิสระในหมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ตรงเป้าหมาย และการนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีไปปฏิบัติอย่างเป็นอิสระภายใต้ขอบเขตของกฎหมายการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพโดยต้องมีประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและ

แสดงความคิดเห็นด้วยปราศจากการแทรกแซงควบคุมและบังคับบัญชาการปฏิบัติงานจากอำเภอและจังหวัด แต่เป็นเพียงผู้กำกับดูแลและให้คำแนะนำเท่านั้นซึ่งวัดจากการรับรู้ของบุคคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเองเพื่อให้ได้้องค์การบริหารส่วนตำบลที่สามารถปฏิบัติเพื่อส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งและสามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในด้านลักษณะสภาพแวดล้อมมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงและโดยทางอ้อมสามารถจำแนกได้ ดังนี้

2.1 สภาพเศรษฐกิจตำบลกับผลที่ส่งต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล สมบัติธารงษ์วงศ์ได้กล่าวว่าสภาพเศรษฐกิจตำบลมีอิทธิพลกิจกรรมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อมเพราะสภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่าจะทำให้รัฐบาลเก็บรายได้จากภาษีอากรได้มากกว่าสภาพเศรษฐกิจที่ต่ำลงซึ่งเงินรายได้ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายสาธารณะดังนั้นสภาพเศรษฐกิจจึงเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเมื่อเป็นเช่นนี้สภาพเศรษฐกิจตำบลจึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพราะการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามกระบวนการนโยบายสาธารณะจากข้อเท็จจริงปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจดีเช่นมีโรงงานอุตสาหกรรมมีการซื้อขายที่ดินในหมู่บ้านจัดสรรหรือมีแหล่งท่องเที่ยวประชาชนจะมีอาชีพและมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงอันจะส่งผลให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงตามไปด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลก็สามารถที่จะนำเงินรายได้ที่จัดเก็บได้ไปซื้อวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยในการที่จะนำไปสนองตอบความต้องการของประชาชนในตำบลในขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในชนบทห่างไกลซึ่งมีสภาพเศรษฐกิจต่ำลงจะมีรายได้ต่ำไม่มีเงินงบประมาณเพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ฉะนั้นในวิจัยครั้งนี้สภาพเศรษฐกิจตำบลจึงหมายถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในตำบล โดยพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในตำบล

2.2 สภาพสังคมตำบลกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล (สมบัติธารงษ์วงศ์, 2543:117-118) ได้กล่าวว่าสภาพสังคมมีอิทธิพลต่อกิจกรรมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อมและส่งผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ดังนั้นสภาพสังคมตำบลจึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ของตนเองตาม

กระบวนการนโยบายสาธารณะจากข้อเท็จจริงปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีประชาชนในตำบลรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมขึ้นมาเพื่อสร้างพลังอำนาจในการต่อรองให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มได้แล้วการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งนั้นก็อาจจะแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในตำบลดีกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีกลุ่มกิจกรรมเลย

2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนคือการที่ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจ(Empowerment) ในการพัฒนาโดยแสดงศักยภาพที่ตนมีอยู่ในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาในด้านต่างๆที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนการเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการประชาสังคมในการพัฒนาและการปกครองท้องถิ่น (สุวรรณพิณตานนท์, 2546:45) ได้ให้ความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 ความจำเป็นในการเร่งกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบล และกระบวนการพัฒนาต่างๆ เช่น ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการพิจารณาการปฏิบัติราชการทางปกครอง ด้านกำหนดนโยบาย ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการคัดเลือกผู้แทนองค์การปกครองท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงาน

2.3.2 กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง เป็น การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้องค์กรชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในโครงการและมีกิจกรรมมากมายที่คึก เช่น การรณรงค์ความเป็นประชาคมท้องถิ่น รณรงค์ความเป็นประชาคมตำบลและความเป็นประชาคมเมือง เป็นต้น

2.3.3 การเรียกร้องความเป็นปึกแผ่นของชุมชน ในลักษณะการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนส่วนรวม สร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมจนเกิดเป็นการรวมพลังกันสร้างสรรค์ของชุมชนที่มีความเข้มแข็ง

2.3.4 การแตกหน่อของชุมชนเข้มแข็งและประชาคมเข้มแข็ง ประชาชนมีส่วนร่วมการเคลื่อนไหวเพื่อความอยู่รอดของชุมชน และฟื้นฟูให้ชุมชนเข้มแข็ง โดยอาศัยศักยภาพของชุมชน ทั้งทรัพยากรชุมชน ความเอื้ออาทร การแบ่งปัน ตลอดจนการอาศัยผู้นำที่เสียสละ

สรุปได้ว่าการร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมกระบวนการช่วยเหลือโดยสมัครใจต่อโครงการมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยมีส่วนให้ประชาชนปรับปรุงโครงการหรือวิจารณ์เนื้อหาโครงการการให้

ประชาชนรู้สึกตื่นตัวต่อโครงการในการที่จะรับทราบความช่วยเหลือสนับสนุนความคิดริเริ่มของประชาชนได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจการดำเนินโครงการร่วมรับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการและร่วมประเมินผลการทำงานที่ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ในการแก้ปัญหาสุขภาพการระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเสนอแนะทางแก้ไขใหม่ๆเป็นกระบวนการที่ประชาชนเป็นผู้คิดริเริ่มและดำเนินการตามความคิดริเริ่มนั้นจะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรของตนในการดำเนินการโดยไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่างๆลักษณะของโครงการที่มีส่วนเสริมสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนลดการพึ่งพิงให้เหลือน้อยที่สุดความยั่งยืนคงทนและสามารถดำเนินการต่อไปกิจกรรมอยู่ในระดับเทคโนโลยีที่สร้างสรรค์และพัฒนาต่อไปได้มีประสิทธิภาพคือการได้รับผลตอบแทนสูงสุดกิจกรรมที่ทำขอให้บรรลุความสำเร็จโดยมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และประชาชนเข้มแข็งก็จะส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างยั่งยืน

การมีส่วนร่วมเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านคุณภาพการให้บริการของส่วนราชการโดยวัดความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบราชการและได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็น 5 ระดับ (อรพินท์สพโชคชัย, 2550: 7) คือ

1. ร่วมคิดและเสนอความคิดเห็น
2. ร่วมตัดสินใจ
3. ร่วมดำเนินการ
4. ร่วมรับประโยชน์
5. ร่วมติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ

ทั้งนี้สำหรับตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในปีพ.ศ.2550จะมีระดับความยากขึ้นในการดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายในและภายนอกซึ่งในแต่ละหน่วยงานจะมีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันไปในการนำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมกับประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะถ้าประชาชนไม่มีส่วนร่วมแล้วองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าประชาชนในตำบลไม่สนใจต่อกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลเช่นไม่เข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้าร่วมเสนอปัญหาในการกำหนดแผนการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลและไม่ทำการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การ

บริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้แผนการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชนระดับตำบลเพราะ “ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง” (ชวงศ์ฉายะบุตร.2539: 13) การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งได้ดังนั้น งานวิจัยของวราภรณ์วณิชโย (2540:188-189) พบว่าการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถทำให้มองปัญหาได้รอบด้านมองปัญหาได้ตรงประเด็นและตรงจุดเพราะประชาชนเหล่านี้จะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงการแก้ปัญหาจึงทำให้ได้ตรงจุดตรงประเด็นและพบว่าการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนที่ร่วมกันจัดทำขึ้นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากในการปฏิบัติงานตามแผนความร่วมมือที่จะตามมาซึ่งมีมากทำให้การปฏิบัติตามแผนงานประสบความสำเร็จในที่สุดนอกจากนี้การใช้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนยังเป็นการตรวจสอบและประเมินผลแผนด้วยประชาชนอีกทางหนึ่ง โครงการพัฒนาต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนเพราะขาดความร่วมมือของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเข้มแข็งขึ้น

3. ปัจจัยด้านบุคลากรที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยด้านบุคลากรที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงและโดยอ้อมสามารถจำแนกได้(เรวัตสมบัติทอง.2543:64-65) ดังนี้

3.1 ระดับการศึกษาของบุคลากรกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

พบว่าบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่ำจะมีขีดจำกัดในการเรียนรู้กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำจึงมีศักยภาพในการทำงานต่ำซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านตรงกันข้ามถ้าบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการศึกษาสูงก็จะมีความสามารถในการเรียนรู้กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตลอดจนเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดีบุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงจึงมีศักยภาพในการทำงานสูงการพัฒนาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลก็จะสามารถทำได้ง่ายระดับการศึกษาของบุคลากรจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานหรือความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 ประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรกับความเข้มแข็งขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วน

ตำบลพบว่าประสบการณ์การทำงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ห้องจัดการบริหารส่วนตำบลไม่มีความเข้มแข็งเท่าที่ควรเพราะบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำจะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการนำเทคนิคใหม่ๆมาใช้ในการปฏิบัติงานในทางตรงข้ามถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานสูงองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งนั้นก็จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้อย่างดีเห็นว่าประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานหรือความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าความรู้ความเข้าใจเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลเพราะทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ทราบถึงสถานภาพและบทบาทของตนเองความรู้ความเข้าใจเป็นปัจจัยสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานหรือการมีประสิทธิผลของบุคลากรในองค์กรที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของตนเองย่อมทำให้บุคคลสามารถดำเนินการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพราะทราบว่าตนเองมีสถานภาพ และบทบาทอย่างไรในทางตรงกันข้ามถ้าเมื่อใดก็ตามที่บุคคลไม่ทราบว่าตนเองมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไรแล้วก็ขอยนำมาซึ่งปัญหาดังนั้นบุคคลจะต้องสวมบทบาทให้ดีไม่สับสนในบทบาทของตนเองและไม่ละเมิดสิทธิบทบาทอันชอบของตนเอง (Role violation) มิเช่นนั้นแล้วก็จะทำให้การปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นพอที่จะสรุปได้ว่าบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะทราบถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองสามารถสวมบทบาทของตนเองได้เป็นอย่างดีไม่สับสนในบทบาทของตนเองและไม่ละเมิดบทบาทอันชอบธรรมของตนเองจะเป็นบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานอันจะส่งผลต่อการมีประสิทธิผลขององค์กรต่อไปจะเห็นว่าความรู้เป็นปัจจัยสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรซึ่งผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของบุคลากรทำให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของกลุ่มและผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของกลุ่มทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานขององค์กรดังนั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. ปัจจัยด้านการบริหารและปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยด้านการบริหารและปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องส่งผลต่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงและโดยอ้อมสามารถจำแนกได้(ธงชัยสันติวงศ์, 2537: 292-294) ดังนี้

4.1 การติดต่อสื่อสารภายในองค์การบริหารส่วนตำบลกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลการติดต่อสื่อสาร (Communication) หมายถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปซึ่งประกอบด้วย ผู้ส่งข่าวสารตามช่องทางการส่งข่าวสารและผู้รับข่าวสาร โดยการติดต่อข่าวสารสามารถแสดงออกได้ในหลายลักษณะเช่นการพูดการใช้ลักษณะท่าทางการแต่งกายหรือการใช้สัญลักษณ์อื่นๆเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายได้และสามารถเข้าใจผู้อื่นได้กระบวนการติดต่อสื่อสารเป็นขั้นตอนของการส่งข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งข้อมูลข่าวสารหรือแหล่งไปยังผู้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในความหมาย

การติดต่อสื่อสารภายในองค์การมี 4 แบบตามที่กีปสันอีวานชีวิทและดอนเนลลี (GibsonIvancevich& Donnelly, 1973:256) กล่าวไว้คือ

1. การติดต่อสื่อสารทางลงเป็นการสื่อสารลงมายังผู้ใต้บังคับบัญชาเช่นนโยบายคำสั่งระเบียบเป็นต้น
2. การติดต่อสื่อสารแบบทางขึ้นเป็นการติดต่อสื่อสารจากผู้ใต้บังคับบัญชาไปยังผู้บังคับบัญชาเช่นการเสนอความคิดเห็นการร้องทุกข์เป็นต้น
3. การติดต่อสื่อสารแบบแนวนอนเป็นการติดต่อสื่อสารที่ผู้ส่งข้อมูลข่าวสารกับผู้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ระดับเดียวกันเช่นการปรึกษาหารือกันในกลุ่มเพื่อนร่วมงานเป็นต้น
4. การติดต่อสื่อสารแบบทแยงเป็นการติดต่อสื่อสารข้ามแผนกโดยไม่ผ่านผู้บังคับบัญชา

อุปสรรคของการติดต่อสื่อสารรอบบิ้นส์ (Robbins, 1993:443) กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า

1. โครงสร้างขององค์การที่มีขนาดใหญ่มีการสื่อสารแบบเป็นทางการและมีลำดับขั้นการบังคับบัญชามากเกินไปอาจทำให้ข้อมูลข่าวสารบิดเบือนไปหรือขาดการติดต่อสื่อสาร
2. ความแตกต่างของบุคคลในด้านต่างๆเช่นภูมิหลังประสบการณ์ภาษาจะทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนกันระหว่างผู้ส่งข้อมูลข่าวสารกับผู้รับข้อมูลข่าวสาร
3. วิธีการหรือช่องทางการติดต่อสื่อสารการใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ไม่เหมาะสมอาจจะทำให้ขาดการติดต่อสื่อสารได้กลยุทธ์ในการปรับปรุงให้การติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิผลมีความชัดเจนของข้อมูลข่าวสาร ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารต้องมีความชัดเจนและใช้ภาษาง่ายเพื่อให้ผู้รับข้อมูลข่าวสารเข้าใจความหมายได้มากที่สุด

4. การเพิ่มวิธีการหรือช่องทางในการติดต่อสื่อสารองค์การที่มีขนาดใหญ่ควรจะใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารหลายๆช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อเพิ่มโอกาสของการรับข้อมูลข่าวสารให้ถูกต้องและทั่วถึง

5. การปฏิบัติซ้ำการส่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญควรได้รับการย้ำหรือซ้ำเพื่อให้เกิดความแน่ใจได้มีการส่งข้อมูลข่าวสารสื่อสารเป็นการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารไม่มีการผิดพลาดง่ายโดยเฉพาะข่าวสารที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานเพื่อการรับรู้ข่าวสารต่างๆ

6. การกำหนดเวลาในการติดต่อสื่อสารจะทำให้การติดต่อสื่อสารมีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอชัดเจนในการรับรู้ข่าวสารเป็นอย่างดีการกำหนดเวลาในการติดต่อสื่อสารทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามเวลาที่กำหนด

เนื่องจากการติดต่อสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการประสานกิจกรรมของพนักงานในองค์การให้เป็นที่ไปในทิศทางและเป้าหมายเดียวกันทั่วทั้งองค์การดังนั้นการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผลจึงส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพหรือการบรรลุเป้าหมายขององค์การการติดต่อสื่อสารส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์การสำหรับกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลก็เช่นเดียวกับองค์การอื่นๆกล่าวคือองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีการติดต่อสื่อสารภายในองค์การที่มีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีความเข้มแข็งเพราะความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความหมายใกล้เคียงกับความมีประสิทธิภาพขององค์การจากความดังกล่าวข้างต้นการติดต่อสื่อสารจึงหมายถึงระดับการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลากรภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งวัดจากการรับรู้ของบุคคลากรที่มีการติดต่อสื่อสารขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพิจารณาจากความเหมาะสมของวิธีการหรือช่องทางการติดต่อสื่อสาร ความถูกต้องชัดเจน ข้อมูลข่าวสารมีความเพียงพอความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอของการติดต่อสื่อสาร

4.2 ความขัดแย้งในผลประโยชน์กับเสริมสร้างต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลความขัดแย้งหมายถึงกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่งรับรู้ที่ฝ่ายอื่นทำการได้แย่งหรือคัดค้านในการปฏิบัติงานของอีกฝ่ายหนึ่ง ความขัดแย้งต่อการปฏิบัติงานของอีกฝ่ายเป็นการช่วยสร้างเสริมความเข้มแข็งให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติงานไม่ผิดพลาดการคัดค้านหรือโต้แย้งกันเกิดได้ในทุกองค์การ

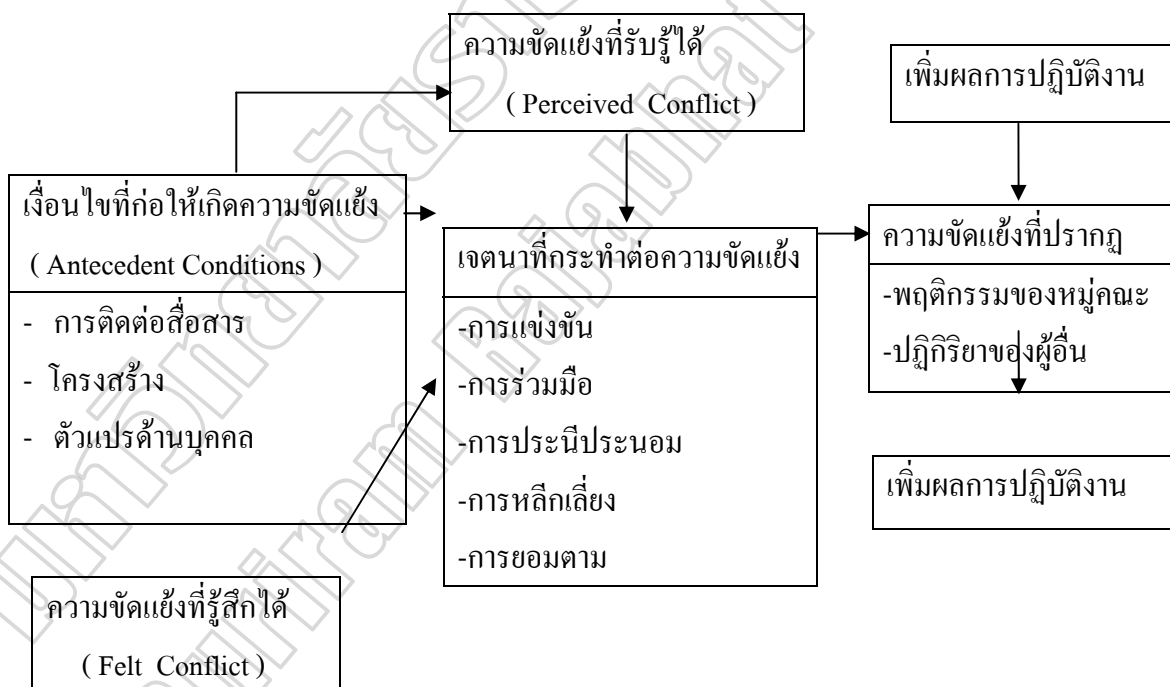
ทุกองค์การถ้ามีความขัดแย้งกันสูงก็จะทำให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพและทำให้ไม่สามารถทำงานได้ตามแผนงานที่วางไว้หรือไม่สามารถเสร็จสิ้นตามกำหนดที่ตั้งเป้าหมายไว้ดังนั้นความขัดแย้งต้องมีขอบเขตในการขัดแย้งเพื่อที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งใน

องค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่อย่างถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ถ้าองค์กรใดที่ความขัดแย้งกันน้อยมากองค์กรนั้นก็ดำเนินแผนงานในการปฏิบัติงาน หน้าที่ตามภารกิจได้อย่างรวดเร็วและไม่มีปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรนั้นๆ ความขัดแย้งต้องมีความ พอเพียงที่ต้องมีหรือเป็นไปในทิศทางตรวจสอบการปฏิบัติงานตามหน้าที่เพื่อป้องกันความ ผิดพลาดในการดำเนินภายหลังเป็นการเสริมสร้างแนวคิดใหม่

เพื่อสร้างความคิดการกระทำให้มีแนวทางที่แตกต่างกันตามกระบวนการของความ ขัดแย้งรอบบินส์(Robbins) กล่าวถึง กระบวนการความขัดแย้งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนการ ได้แย้ง หรือการคัดค้านที่อาจเกิดขึ้นการรู้และการเป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคลเจตนาพฤติกรรม ผลลัพธ์ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนที่ 5
การ ได้แย้งหรือการคัดค้านการรู้และการเป็นเจตนา พฤติกรรม ผลลัพธ์ค้านที่อาจเกิดขึ้นได้
บุคลิกภาพส่วนบุคคล

ภาพประกอบ 2 กระบวนการขัดแย้งของรอบบินส์

ที่มา: รอบบินส์(Robbins. 1993: 447 ;อ้างถึงในธงชัยสันติวงศ์.2537: 292-294)

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก(2552:2-24) เดิมเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสภาตำบลมาก่อนซึ่งเรียกว่า “ สภาตำบลสตึก ” จัดตั้งครั้งแรกเมื่อพ.ศ.2529ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยและต่อมามีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสภาตำบลมาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.2539จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสตึก และเริ่มมีการพัฒนามาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ทำการก่อสร้างอาคารหลังใหม่ขึ้นด้วยงบประมาณของอบต.เองสำหรับให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการซึ่งทำการองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวตั้งอยู่ที่เลขที่2หมู่ที่8ตำบลสตึกอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์

ภาพประกอบ 3 ดวงตราสัญลักษณ์ประจำองค์การบริหารส่วนตำบลสตึกเป็นตรา “ เรือแข่ง ”
ที่มา :องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (2552: 3)

1. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก

1.1 ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลสตึกอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดบุรีรัมย์ห่างจากอำเภอสตึก2กิโลเมตรและห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ ประมาณ42กิโลเมตรและห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ412กิโลเมตร

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสตึกมีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด95ตารางกิโลเมตรหรือเท่ากับ59,375ไร่

อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึกมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่ออำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์

ทิศใต้ ติดต่อตำบลร่อนทองอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออกติดต่อตำบลสะแกและตำบลสนามชัยอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตกติดต่อตำบลนิคมอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์

2.1 ประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลสตึกมีประชากรในปัจจุบันวันที่31 พฤษภาคม2552

จำนวนรวมทั้งสิ้น	7,183 คน	แยกเป็น
ชาย	3,573 คน	
หญิง	3,610 คน	

บ้านเรือนจำนวน1,267หลังคาเรือน

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานและมีประชากรที่ย้ายออกไปประกอบอาชีพในเขตต่างจังหวัดจำนวนมากเนื่องจากประสบปัญหาเศรษฐกิจการหางานต่างถิ่นเลือกงานทำ

ตาราง 1 สถิติข้อมูลประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

ปี.พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)			ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
	ชาย	หญิง	รวม	
2545	3,457	3,484	6,941	71
2546	3,481	3,523	7,004	73
2547	3,565	3,619	7,184	75
2548	3,584	3,642	7,226	75
2549	3,601	3,642	7,253	75
2550	3,640	3,683	7,323	75
2551	3,591	3,631	7,222	75
2552	3,573	3,610	7,183	75

2.1.3 แผนที่แสดงอาณาเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก

ภาพประกอบ 4 แผนที่แสดงอาณาเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์(2552: 5)

2.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมการจราจรถนน สะพาน

องค์การบริหารส่วนตำบลสตึกมีเส้นทางการคมนาคมติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงรวมทั้งกรุงเทพมหานครซึ่งทำเลที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก นับได้ว่าเป็นเส้นทางการคมนาคมสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคต่างๆสามารถสัญจรไปมาได้โดยสะดวกโดยใช้ถนนสายสตึก – บุรีรัมย์ และสตึก – กรุงเทพมหานคร

ทางรถยนต์

ระยะทางจากกรุงเทพมหานคร – องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก 412 กิโลเมตร

ระยะทางจากองค์การบริหารส่วนตำบลสตึก – จังหวัดบุรีรัมย์ 42กิโลเมตร

1.ทางรถยนต์มีทางหลวง (กรมทางหลวง) ผ่าน3 สายได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดินสายสตึก –กรุงเทพมหานคร
- ทางหลวงแผ่นดินสายสตึก –หัวราช
- ทางหลวงแผ่นดินสายสตึก –บุรีรัมย์

2.ทางรถยนต์ (กรมทางหลวงชนบท) ผ่าน1สาย ได้แก่

- สายสตึก-ท่าม่วงถนนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสตึก

3. สภาพถนนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสตึกปัจจุบันส่วนมากอยู่ในสภาพดี ซึ่งถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด45สาย

1. ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก79สายรวมระยะทาง18.099กิโลเมตร

2. ถนนลาดยาง 3 สายรวมระยะทาง 2 กิโลเมตร
3. ถนนลูกรัง/ดิน 9 สาย รวมระยะทาง 36.042 กิโลเมตร
4. ถนนหินคลุก 26 สาย รวมระยะทาง 24.135 กิโลเมตร

แม่น้ำ/คลองที่ใช้สัญจรทางน้ำ - ไม่มี -

การป้องกันการบริหารส่วนตำบลสตึกได้มีน้ำประปาบริการประชาชนในเขตโดยได้รับน้ำประปาจากระบบประปาหมู่บ้าน การประปาส่วนภูมิภาคแต่ยังไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน จำนวนหลังคาเรือนที่มีน้ำประปาใช้ประมาณ 1,430 หลังคาเรือนในบึงบประมาณนี้คณะผู้บริหารได้มีนโยบายที่จะดำเนินการให้ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้อย่างทั่วถึง

การไฟฟ้าปัจจุบันการดำเนินการจำหน่ายไฟฟ้าให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสตึกอยู่ในความรับผิดชอบและดำเนินงานโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอสตึกโดยจ่ายกระแสไฟฟ้าภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสตึกอำเภอสตึก และพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อจ่ายให้กับบ้านเรือนที่อยู่อาศัยธุรกิจบริการอุตสาหกรรมและหน่วยงานราชการเป็นต้นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสตึกประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทั่วถึงทุกหลังคาเรือนจำนวนหลังคาเรือนที่มีไฟฟ้าใช้จำนวน 1,267 หลังคาเรือนและไฟฟ้าสาธารณะจำนวน 179 โคม

การสื่อสารระบบโทรคมนาคมหมายถึง ระบบการสื่อสารที่มีการให้บริการ เช่น โทรศัพท์และการสื่อสารอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. โทรศัพท์

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสตึกไม่มีโทรศัพท์แบบคู่สายขององค์การโทรศัพท์มาให้บริการแก่ประชาชนซึ่งปัจจุบันประชาชนได้ใช้โทรศัพท์ของระบบทีทีแอนด์ทีมาทำการติดตั้งให้และประเภทมีผู้ดูแลซึ่งก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและก็มีประเภทโทรศัพท์มือถือ (โทรศัพท์เคลื่อนที่)

1.1 จำนวนโทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่จำนวน 14 หมายเลข

1.2 จำนวนโทรศัพท์ส่วนราชการจำนวน 5 หมายเลข

2. การไปรษณีย์โทรเลขในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสตึก มีระยะสัญจรไปมา 2 กิโลเมตร

3. ระบบเสียงตามสายหรือกระจายข่าวระบบหอกระจายข่าวของหมู่บ้านสามารถให้บริการข่าวสารให้กับประชาชนได้ประมาณร้อยละ 90

ด้านเศรษฐกิจ

1. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/รายได้ประชากร

ลักษณะการประกอบอาชีพของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยทั่วไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างในพื้นที่ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเช่น

- 1.1 การเกษตรกรรมได้แก่ทำไร่ทำนาทำสวนผลไม้ปลูกผัก
- 1.2 ไร่ขายของชำ
- 1.3 ปลูกสัตว์ได้แก่เลี้ยงไก่ฟาร์ม โคกระบือเป็ดสุกร
- 1.4 การบริการ
- 1.5 อื่นๆ รายได้เฉลี่ยของประชากรประมาณ 23,000 บาท/คน/ปี

2. ด้านเกษตรกรรม

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรในพื้นที่ทั่วไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณร้อยละ 80 ประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 10 และประกอบอาชีพด้านบริการร้อยละ 5 ประกอบอาชีพรับราชการ และอื่นๆ ร้อยละ 5

3. การพาณิชย์กรรม/การบริการ

การพาณิชย์ส่วนใหญ่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีแหล่งเงินทุนหรือแหล่งเงินทุนตั้งอยู่ในเขตแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่แล้วมาจากธนาคารที่อยู่ในเขตอำเภอสตึก และนอกจากนี้ก็เป็นของนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูงสถานประกอบการด้านการพาณิชย์กรรมและการบริการ ได้แก่

1. สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม

- 1.1 สถานีบริการน้ำมันจำนวน 3 แห่ง
- 1.2 ตลาดสด จำนวน - แห่ง
- 1.3 ร้านค้าทั่วไปจำนวน 49 แห่ง

2. สถานประกอบการเกษตรพาณิชย์

- 2.1 โรงฆ่าสัตว์ จำนวน- แห่ง
- 2.2 สถานขนานูบาล จำนวน- แห่ง

3. สถานประกอบการด้านบริการ

- 3.1 โรงแรม จำนวน - แห่ง
- 3.2 ธนาคาร จำนวน - แห่ง

4. การอุตสาหกรรม

ลักษณะอุตสาหกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่แล้วยังเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือนอุตสาหกรรมที่ประกอบการอยู่ในเขตได้แก่

- โรงสีข้าวจำนวน 27 แห่ง

5. การท่องเที่ยว

องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญคือ กุดน้ำใส บ้านยางน้ำใส หมู่ที่ 7 มีเนื้อที่ 270 ไร่ ซึ่งในแต่ละวันจะมีนักท่องเที่ยวทั้งในท้องถิ่นและใกล้เคียงเข้ามาเที่ยวเพื่อการพักผ่อนวันละจำนวนมาก สามารถมีรายได้ให้กับหมู่บ้านปีละนับล้านบาท และองค์การบริหารส่วนตำบลสตึก กำลังดำเนินการปรับปรุงหนองคูขาด หมู่ที่ 15 ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว มีพื้นที่ประมาณ 101 ไร่ เหมาะสำหรับการปรับปรุงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและออกกำลังกายสำหรับประชาชนได้เป็นอย่างดี

6. การปศุสัตว์

สำหรับการปศุสัตว์ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ได้แก่โคกระบือสุกรเป็ดและไก่

ด้านสังคม

1. หมู่บ้าน

หมู่บ้านจำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวนบ้าน 1,267 หลังคาเรือน จำนวนประชากรในชุมชนจำนวน 7,413 คน

2. ศาสนา

ผู้นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 100 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจำนวน 6 วัด ผู้นับถือศาสนาอื่นร้อยละ 0.0 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในเขต

3. วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญดังนี้

3.1 ประเพณีลอยกระทงประมาณเดือนพฤศจิกายนกิจกรรมสังเขปมีการจัดงานประเพณีลอยกระทงแต่ละหมู่บ้าน ฯลฯ

3.2 ประเพณีสงกรานต์ประมาณเดือนเมษายนกิจกรรมสังเขปมีการจัดงานสงกรานต์ในส่วนราชการและจัดงานในแต่ละหมู่บ้านและที่วัดรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่และสงฆ์น้ำพระตลอดจนจัดการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

3.3 ประเพณีงานเข้าพรรษาประมาณเดือนกรกฎาคมกิจกรรมสังเขปมีการจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาระหว่างหน่วยงานราชการเช่น โรงเรียนหมู่บ้านและกลุ่มต่างๆ ร่วมกัน

3.4 ประเพณีงานวันออกพรรษาประมาณเดือนตุลาคมกิจกรรมสังเขปจะมีการจัดงานที่วัดแต่ละหมู่บ้าน โดยมีประชาชนหรือชาวบ้านร่วมกันจัดงานมีมหรสพฉลองและมีการละเล่นต่างๆ เพื่อหารายได้เข้าวัด ฯลฯ

3.5 ประเพณี 5 ธันวาคมหาราชประมาณเดือนธันวาคมกิจกรรมสังเขปมีการจัดงานทำบุญตักบาตรเฉลิมฉลองติดไฟฟ้าประดับทั่วทุกหมู่บ้านและหน่วยงานราชการร่วมกันจัดทำกิจกรรม ฯลฯ

3.6 ประเพณี 12 สิงหาคม หาราชินี ประมาณเดือนสิงหาคม กิจกรรมส่งเสริมการจัดงานทำบุญตักบาตรเฉลิมฉลองติดไฟฟ้าประดับทั่วทุกหมู่บ้านและหน่วยงานราชการร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกัน ฯลฯ

4. การศึกษาด้านการศึกษาที่มีสถานที่หรือมีกิจกรรมที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีดังนี้

ตาราง 2 สถานศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

สังกัดท้องถิ่น	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ	กรมสามัญศึกษา	กรมอาชีวศึกษา	รวม
ศูนย์พัฒนาก่อนวัยเรียน	2	-	-	-	2
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	-	-	-	-	-
ระดับก่อนประถมศึกษา					
1. จำนวนโรงเรียน	-	3	-	-	3
2. จำนวนห้องเรียน	-	6	-	-	6
3. จำนวนนักเรียน	-	111	-	-	111
4. จำนวนครูอาจารย์	-	6	-	-	6
ระดับประถมศึกษา					
1. จำนวนโรงเรียน	-	3	-	-	3
2. จำนวนห้องเรียน	-	41	-	-	41
3. จำนวนนักเรียน	-	343	-	-	343
4. จำนวนครูอาจารย์	-	47	-	-	47
ระดับมัธยมศึกษา					
1. จำนวนโรงเรียน	-	2	-	-	2

ตาราง 2 (ต่อ)

2. จำนวนห้องเรียน	-	19	-	-	19
3. จำนวนนักเรียน	-	135	-	-	135

หนองบึงได้แก่

- 5.1 ฝายโสกคือ คิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ 100ไร่
- 5.2 หนองคูขาด คิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ 101ไร่
- 5.3 คุนน้ำใส คิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ 270ไร่
- 5.4 หนองเกาะ คิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ 30ไร่
- 5.5 หนองบัวเงินคิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ 25ไร่
- 5.6 หนองกระทุ่มคิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ 24.3ไร่

6. ด้านการเมือง – การบริหาร

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก ได้รับการยกฐานะมาจากสภาตำบลตามพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสภาตำบลเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.2552 โดยมีการบริหารงาน และ โครงสร้างการจัดองค์กรอำนาจหน้าที่ ดังนี้

6.1 การบริหารเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งในรูปแบบการบริหารงานของ คณะผู้บริหารซึ่งการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยองค์กรดังนี้

6.1.1 ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 22 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2551 อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

6.1.2 ฝ่ายบริหารหรือคณะผู้บริหารประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพร้อมรองนายกอีกจำนวน 2 คน มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้รับผิดชอบนโยบายหรืองานต่างๆ ที่กฎหมาย กำหนดให้เป็นหน้าที่โดยเฉพาะของฝ่ายบริหาร โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้า และให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาและดูแลรับผิดชอบพนักงานส่วนตำบล ตลอดจนลูกจ้างและรับผิดชอบงานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างและองค์กรในการดำเนินงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลสตึกประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและ ผู้บริหารสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 22 คน ซึ่งเลือกตั้ง โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคณะผู้บริหารประกอบด้วย

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลและรองนายกจำนวน 2 คน ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งและ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบันเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีการจัด โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 5 ส่วน

1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ส่วนการคลัง
3. ส่วนโยธา
4. ส่วนการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม
5. ส่วนส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบดูแลในงานประจำ

ทั่วไป

การบริหารรายจ่ายในปีงบประมาณที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับย้อนหลังปี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมทางการเมืองและการบริหารการบริการ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีความตื่นตัวทางการเมืองค่อนข้างสูงซึ่งสามารถ ตรวจสอบได้จากจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, สมาชิกวุฒิสภา, สมาชิกสภา จังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้ที่สำคัญอย่างยิ่งคือการแต่งตั้งและเลือกตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อเป็น ตัวแทนของประชาชนในชุมชนต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารงานซึ่งจากสภาพปัญหาต่างๆ จึงต้องมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานที่ดี และต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนผนึกกำลังรวมตัวกันเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองในทุกๆ ด้านองค์การบริหารส่วนตำบลจึงจัดตั้งชุมชนย่อยภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 11 หมู่บ้านดังนี้

หมู่บ้าน/ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
1. หมู่ที่ 3บ้านขาม	407	420	847
2. หมู่ที่ 4บ้านสระกระจาย	202	207	409
3. หมู่ที่ 5 บ้านหนองบัวเงิน	453	451	904
4. หมู่ที่ 6บ้านคูขาด	289	305	594
5. หมู่ที่ 7บ้านยางน้ำใส	372	427	799
6. หมู่ที่ 8บ้านหนองเกาะแก้ว	346	300	646
7. หมู่ที่ 9 บ้านหนองไผ่	264	288	552
8. หมู่ที่ 11 บ้านหนองบัว	212	215	427
9. หมู่ที่ 12 บ้านหนองเกาะพัฒนา	355	336	691
10. หมู่ที่ 14 บ้านหนองเกาะเดิม	372	420	793
11. หมู่ที่ 15บ้านคูขาดพัฒนา	345	311	656
รวมทั้งหมด			7,318

ที่มา:องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (2552: 20)

สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม

- 1.ถนนบางสายชำรุดเป็นหลุมเป็นบ่อ
- 2.ถนนบางสายน้ำท่วมและกัดเซาะขาดไม่สามารถสัญจรได้เพราะสภาพถนนต่ำและไม่มีทางระบายน้ำและทางน้ำล้นไม่เพียงพอทำให้น้ำท่วมขังในฤดูฝน

3.ถนนขาดการบำรุงรักษาซ่อมแซม

4.ถนนบางสายแคบไม่ได้มาตรฐาน

การไฟฟ้า

1.ประชาชนประสบปัญหาบางครัวเรือนยังไม่มีไฟฟ้าใช้เนื่องจากการขยายเขตไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคไม่ทั่วถึง

2. ชุดโคมไฟสาธารณะภายในหมู่บ้านมีไม่เพียงพอและชำรุดเสียหาย

การประปา

1.ระบบประปาหมู่บ้านไม่ทั่วถึงบางครัวเรือนไม่มีน้ำประปาใช้

2.ระบบประปาหมู่บ้านชำระขาดการซ่อมแซม

3.ขาดความรู้ในการบริหารระบบประปาที่ดี

การสื่อสารและโทรคมนาคม

1.ผู้โทรศัพท์สาธารณะมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและบางผู้ใช้
การไม่ได้

2.หอกระจายข่าวชำระใช้การไม่ได้เนื่องจากใช้งานมานาน

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

1.แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมต้นเงินไม่สามารถที่จะเก็บกักน้ำไว้ใช้ตลอดปี

2.แหล่งน้ำไม่เพียงพอแก่การเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์

3.ขาดการจัดระบบชลประทานที่ดีแก่เกษตรกร

4.ประชาชนขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษา แหล่งน้ำ

5.แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขาดการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

1.ระบบประปาหมู่บ้านขยายเขตไปไม่ถึง

2.ขาดการซ่อมแซมบำรุงรักษา

3.ขาดความรู้ในการบริหารระบบประปาที่ดี

4.ถังเก็บน้ำฝนเพื่อการบริโภคไม่เพียงพอ

2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

การส่งเสริมการประกอบอาชีพและยกระดับรายได้

1.ประชาชนขาดความรู้เรื่องส่งเสริมเทคนิคการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทำ
ให้ผลผลิตต่ำและขาดคุณภาพ

2.ต้นทุนการผลิตสูง

3.แมลงศัตรูพืชระบาดขาดอุปกรณ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

4.ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ

5.ขาดเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์เลี้ยงที่มีคุณภาพ

6.ขาดตลาดในการรองรับผลิตผลทางการเกษตร

7.ขาดการชลประทานที่ดี

8.กลุ่มเกษตรกรได้รับการสนับสนุนในการส่งเสริมการประกอบอาชีพได้เพียงพอ

9.การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง

10.พ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต

การสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ

- 1.ขาดความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพเสริม
- 2.ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพเสริม
- 3.เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มเพื่อการประกอบอาชีพเสริม
- 4.ขาดตลาดในการรองรับการประกอบอาชีพเสริม
- 5.ราษฎรว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว

3. ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต

การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

- 1.วัดยังขาดปัจจัยหลายอย่างในการทะนุบำรุงศาสนา
- 2.ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความสนใจในกิจกรรมทางศาสนา
- 3.เยาวชนไม่ให้ความสนใจในด้านจริยธรรม
- 4.ขาดการส่งเสริมการจัดงานประเพณีต่างๆของท้องถิ่นอย่างแท้จริง
5. ขาดการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น

การพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา

1. ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องส่งเสริมการศึกษาแก่บุตรหลาน
- 2.ประชาชนมีฐานะยากจน ไม่มีทุนในการสนับสนุนให้บุตรหลานศึกษาต่อ
- 3.ทางโรงเรียนไม่มีทุนในการสนับสนุนอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียน
- 4.แหล่งความรู้ในตำบลหมู่บ้านเช่นห้องสมุดที่อ่านหนังสือพิมพ์ยังขาดแคลน
- 5.ศูนย์การพัฒนาเด็กเล็กยังไม่เพียงพอ

การพัฒนาส่งเสริมสุขภาพและอนามัย

- 1.ขาดทักษะและความรู้ในการป้องกันกำจัดพาหะนำโรคต่างๆ
- 2.ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและกำจัดโรค
- 3.เด็กขาดสารอาหาร
- 4.ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในด้านโภชนาการ
5. ประชาชนขาดความรู้ในด้านโภชนาการและการอนามัยที่ถูกต้อง

การพัฒนาและส่งเสริมด้านสวัสดิการของชุมชน

1. ขาดกองทุนสังคมสงเคราะห์ให้กับคนยากจนคนพิการ เด็กและผู้สูงอายุ

เท่าที่ควร

การพัฒนาด้านการกีฬาและนันทนาการ

1. ประชาชนยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการกีฬาที่แท้จริง
2. ขาดสนามและอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน
3. ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการออกกำลังกาย

4. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ประชาชนขาดความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวัน
2. ประชาชนไม่ตระหนักในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ขาดการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. การใช้สารเคมีในการทำการเกษตรกรรม
5. ขาดความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดการระบบบำบัดและฟื้นฟูน้ำเสีย

1. ขาดการอนุรักษ์แหล่งน้ำและป่าไม้เช่นกิจกรรมปลูกป่าชุมชน

การจัดการและรณรงค์การกำจัดขยะมูลฝอย

1. ไม่มีที่ทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขลักษณะ

5. ปัญหาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

การมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรทุกภาคส่วน

1. ขาดทักษะในการจัดเวทีประชาคมการจัดประชุมการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น

คิดเห็น

2. ประชาชนไม่ให้ความสำคัญ
 3. การรวมตัวยังไม่เข้มแข็ง
 4. ประชาชนไม่เข้าใจสิทธิ์และหน้าที่ของตนเอง
 5. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขาดความต่อเนื่อง
- การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กรให้มีขีดความสามารถในการพัฒนา

1. สมาชิกอบต. ไม่ให้ความสำคัญและเข้าใจในบทบาทหน้าที่
2. อุปกรณ์การสื่อสารและวัสดุในการทำงานมีไม่เพียงพอ

การพัฒนาและจัดระเบียบของชุมชนและสังคม

1. ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ดูแลสมาชิกในครอบครัว
2. ความอยากรู้อยากลองในหมู่วัยรุ่น

3. ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัวเอาแบบอย่างตาม
4. ขาดความเป็นกลางทางการเมืองที่แท้จริง

6. ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก
2. ก่อสร้างถนนดิน
3. ปรับปรุงซ่อมแซมถนนลงหินคลุก
4. ปรับปรุงซ่อมแซมวางท่อระบายน้ำ
5. ซ่อมแซมบำรุงรักษาชุดโคมไฟสาธารณะภายในหมู่บ้าน
6. ขุดเจาะบ่อบาดาล
7. ขยายเขตไฟฟ้า
8. ก่อสร้างระบบประปาบาดาล แบบท่อถึงสูง

การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

1. สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร
2. จัดฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพต่างๆแก่เกษตรกรเยาวชน
3. การขุดลอกแหล่งน้ำ

การดำเนินงานด้านคุณภาพชีวิต

1. ส่งเสริมสนับสนุนงานประเพณีต่างๆ
2. สนับสนุน โครงการอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียน
3. สนับสนุน โครงการอาหารเสริม (นม) แก่เด็กนักเรียน
4. สนับสนุนจัดอบรมและรณรงค์เกี่ยวกับปัญหาเสพติด
5. การแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล
6. จัดสวัสดิการและส่งเสริมการสังคมสงเคราะห์ให้แก่คนยากจนคนพิการเด็ก

และคนชรา

7. สนับสนุนจัดซื้อน้ำยาพ่นหมอกควัน ทราเยเบท
8. รณรงค์ส่งเสริมการป้องกันโรคติดต่อต่างๆ

การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

1. สนับสนุนการจัดอบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้สถานที่สำคัญของทางราชการเช่น โรงเรียนวัดฯลฯ
3. สนับสนุนการจัดอบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้สถานที่สำคัญของทางราชการเช่น โรงเรียนวัด
การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

1. ฝึกอบรมให้ความรู้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ฝึกอบรมให้ความรู้กับพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง
3. ส่งเสริมการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน

แนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วย 5 แผนงานดังนี้

1. แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแก้ไขปัญหาการคมนาคมให้มีการคมนาคมที่สะดวกขึ้น
2. เพื่อให้ประชาชนได้มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการจราจรทางบก
3. เพื่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ดี
4. ให้มีภาชนะกักเก็บน้ำอุปโภคบริโภคทุกหมู่บ้าน
5. เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้ทุกครัวเรือน
6. เพื่อให้มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนและมีไฟฟ้าสาธารณะอย่างทั่วถึง

เป้าหมาย

1. ตำบลสตึกมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย
2. ให้ประชาชนมีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน
3. บริการประชาชนได้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
4. ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึง
5. ทุกครัวเรือนมีน้ำประปาใช้อย่างทั่วถึง

แนวทางการดำเนินงาน

1. ขอรับการสนับสนุนติดตั้งโทรศัพท์
2. จัดรณรงค์การลดอุบัติเหตุการจราจรทางบก
3. จัดทำสัญญาณการจราจร
4. ปรับปรุงสวนสาธารณะ
5. ปรับปรุงภูมิทัศน์บึงหนองให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
6. จัดสร้างภาชนะกักเก็บน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค
7. ทำการติดตั้งและขยายเขตไฟฟ้าในตำบลให้ทั่วถึง

ครัวเรือน

8. จัดสร้าง/ขยายเขตระบบประปาหมู่บ้านให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทุก
9. ทำการขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน
10. ขุดแหล่งน้ำเพิ่มเติม
11. เจาะบ่อบาดาลในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น
12. ติดตั้งหอกระจายข่าว

2. แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
2. เพื่อให้ราคาผลผลิตของประชาชนในตำบลมีราคาสูงขึ้น
3. เพื่อจัดหาแหล่งเงินทุนให้ราษฎร
4. เพื่อให้ประชาชนในตำบลมีงานทำและมีอาชีพรองรับ

เป้าหมายการพัฒนา

1. ให้ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยอย่างน้อย 23,000 บาท / คน / ปี
2. ให้ประชาชนได้มีแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ
3. ให้ประชาชนได้มีผลผลิตด้านการเกษตรต่อไร่สูงขึ้น
4. ให้ประชาชนได้มีอาชีพเสริม

แนวทางดำเนินงาน

1. จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพของหมู่บ้าน
2. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้/ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร/จัดหาตลาด

รองรับผลผลิต

3. ส่งเสริมอาชีพให้ราษฎร
4. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อการเกษตร
5. จัดอบรมให้ความรู้กลุ่มอาชีพในการประกอบกิจกรรมหรืออาชีพอื่นๆ
6. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชคลุมดินเพื่อการปรับปรุงดินให้มีคุณภาพ
7. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของดีตำบลอำเภอ

3. แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิต

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมการศึกษาในด้านต่างๆ
2. ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม

3. ส่งเสริมการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น
4. เพื่อให้ประชาชนปลอดภัยจากโรคติดต่อต่างๆ
5. เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน
6. เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
7. เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและห่างไกลยาเสพติด
8. เพื่อให้ประชาชนมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น
9. เพื่อให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เป้าหมายการพัฒนา

1. ประชาชนได้มีโอกาสรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
2. ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นได้รับการอนุรักษ์ให้คงอยู่
3. ประชาชนในตำบลมีสุขภาพดีถ้วนหน้า
4. กำหนดให้ตำบลสตึกเป็นตำบลสุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2553
5. กลุ่มเด็ก,เยาวชนและประชาชนทั่วไปปลอดยาเสพติด
6. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตลอดไป

แนวทางดำเนินงาน

1. จัดให้ทุนพัฒนาการศึกษา
2. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา
4. ส่งเสริมการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น
5. จัดอบรมคุณธรรมจริยธรรม
6. ส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/การแพทย์แผนไทย
7. จัดอบรมให้ความรู้ด้านสาธารณสุข
8. ส่งเสริม/รณรงค์ป้องกันโรคติดต่อ
9. อุดหนุนสถานีอนามัยจัดกิจกรรมด้านสาธารณสุข
10. จัดกิจกรรมให้ความรู้/ส่งเสริมการสร้างกลุ่มสร้างเสริมสุขภาพแก่ประชาชน
11. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและควบคุมกำจัดโรคติดต่อ
12. ส่งเสริมสนับสนุน/ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ/ผู้พิการ/เด็ก/ผู้ด้อยโอกาส/
13. ให้การสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุและผู้พิการ

ผู้ป่วยฯ

14. ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มผู้สูงอายุ/สตรี/แม่บ้าน/อสม./เยาวชนฯ
15. ส่งเสริมสนับสนุน /จัดการแข่งขันกีฬาระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด
16. จัดอบรมเด็กเยาวชนตลอดจนผู้นำชุมชนในเรื่องยาเสพติดให้โทษ
17. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาใน/นอกระบบ
18. จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
19. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล

4. แผนงานพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

สิ่งแวดล้อม

1. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้ตำบลสตึกเป็นชุมชนที่สะอาดเรียบร้อยน่าอยู่อาศัย

เป้าหมาย

1. ปลูกป่าเสริมตามที่สาธารณะ/สองข้างทาง
2. เป็นชุมชนสะอาดเรียบร้อยน่าอยู่อาศัย

แนวทางการดำเนินงาน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. สนับสนุนในการจัดซื้อพันธุ์ไม้ต่างๆ
2. ปลูกป่าตามที่สาธารณประโยชน์และสองข้างทางถนน
3. ให้ความรู้ประชาชนตระหนักถึงผลดีผลเสียของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. จัดฝึกอบรมอาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. จัดการศึกษาดูงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ส่งเสริมสนับสนุนรณรงค์การกำจัดขยะ/จัดตั้งธนาคารขยะ

5. แผนงานด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

วัตถุประสงค์

ท้องถิ่น

1. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
2. เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
3. ฝึกอบรมผู้นำชุมชนศึกษาดูงาน
4. เสริมสร้างให้ความรู้ทักษะแก่บุคลากร

เป้าหมาย

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย/มีส่วนร่วม
2. ตำบลสตึกเป็น "ตำบลปลอดการซื้อสิทธิ์ขายเสียง"
3. จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการ
4. ฝึกอบรมอาสาสมัคร/ อพปร.
5. ประชาสัมพันธ์/ให้ความรู้
6. บุคลากรมีศักยภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

เกี่ยวกับการเมือง

ของท้องถิ่น

1. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะในประเด็น
2. จัดเวทีประชาคมตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
3. จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการ
4. ฝึกอบรมอาสาสมัคร/ อพปร.
5. ประชาสัมพันธ์/ให้ความรู้
6. จัดตั้งศูนย์ อพปร.ประจำตำบลสตึก

สรุปการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่น

การศึกษาช่วยให้ประชาชนรับรู้ และเป็นการช่วยสร้างให้มีบ้านเมืองที่ดีได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเป็นธรรมและทั่วถึงทุกเพศทุกวัยประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้ามีคุณธรรมมีจริยธรรมมีคุณค่ามีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามมีการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีความปลอดภัยหรือมีปัญหาน้อยมากในเรื่องอบายมุขและยาเสพติดทุกประเภทโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการช่วยกันป้องกันรักษาอย่างมีความรู้

ประชาชนที่มีความตื่นตัวและมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงทั้งการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ช่วยเป็นเมืองที่มีการพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็งมีการรวมพลังเฝ้าระวังดูแลรักษาเพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นเมืองน่าอยู่ทั้งนี้การดำเนินการทั้งปวงอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯและยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีคือหลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าเพื่อให้อำเภอสตึก

เป็นสังคมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งและมีคุณภาพ 3 ด้านคือสังคมคุณภาพสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดีมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าประชาชนได้รับการบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐานมีคุณภาพอย่างทั่วถึงเป็นกรรมการพัฒนาด้านลักษณะขององค์กรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามภารกิจ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ ตรงความต้องการของประชาชน หรือสนองตอบต่อประชาชนในชุมชนของตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กรมีการประสานงานร่วมกับประชาชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนรักษาระบบนิเวศตามธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนสูงสุด ด้านลักษณะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ และประสบการณ์มาสร้างเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลสตึกมีความเข้มแข็ง จัดการอบรมร่วมกับผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในตำบลสตึก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสตึก และมีแผนพัฒนาตรงต่อความต้องการของชุมชนตำบลสตึก จัดการพัฒนาด้านลักษณะการจัดการ ในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก เพิ่มทักษะและแรงจูงใจให้พนักงานและเจ้าหน้าที่ให้มีการปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่นต่องานที่ได้รับใช้ทั้งด้านทางเทคนิคและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้มีการบริการสาธารณะต่อชุมชนอย่างมั่นคง

องค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับงบประมาณอุดหนุนจากส่วนกลางที่นำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนตำบลสตึก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยสรุปเนื้อหาางานวิจัยดังนี้

พงศ์สัมพันธ์ ศรีสมทรัพย์ และปิยะนุช เงินคล้าย (2542:231-233) ได้การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการจัดการองค์กรและการจัดการของบุคลากรกับความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรีที่มีระดับการศึกษาต่ำ จะมีขีดจำกัดในการเรียนรู้กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรีและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำจึงมีศักยภาพต่ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความ

เข้มแข็งองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี ในทางตรงกันข้ามผู้ที่มิระดับการศึกษาสูง จะมีการเรียนรู้เรื่องกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดนนทบุรีและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงจึงมีศักยภาพ สูง การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรีสามารถทำได้ง่าย ระดับการศึกษาของบุคลากรจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ธงชัย สันติวงษ์ (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภาคกลางกับความเข้มแข็งการบริหาร พบว่า การ ที่บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับสถานภาพ และบทบาทของตนเองย่อมทำให้บุคลากรสามารถดำเนินการ ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพราะทราบว่าตนเอง มีสถานภาพและบทบาทอย่างไร ในทางตรงกันข้าม ถ้าเมื่อใดก็ตามที่บุคคลไม่รู้หน้าที่ความ รับผิดชอบอย่างไร ก็ย่อมนำมาซึ่งปัญหา ดังนั้น บุคคลจะต้องสวมบทบาทให้ดี ไม่สับสนในบทบาท ของตนเอง และไม่ละเมิดบทบาทอันชอบของตนเองมิเช่นนั้นแล้วก็จะทำให้การปฏิบัติงานไม่ ประสบผลสำเร็จ

สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2540: 45) ได้การศึกษารูปแบบและแนวทาง ส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ไม่มีความเข้มแข็งเท่าที่ควร เนื่องจาก บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ไม่มีความเป็น ประชาธิปไตยไม่ยอมเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทำให้แผนไม่ตรงกับปัญหาและความ ต้องการของประชาชน และทำให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ของตนเอง

เรวัตติ สมบัติทอง (2543: 64-65) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้มแข็งขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดภูเก็ต เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต ไม่เข้มแข็ง เท่าที่ควร เพราะบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำจะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำ เทคนิคใหม่ๆมาใช้ในการปฏิบัติงานในทางตรงกันข้าม ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต ใดมีผู้มีประสิทธิภาพทำงานสูงก็จะมีความสามารถในการปฏิบัติตามภารกิจและหน้าที่ได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรเป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

สุวรรณ พิณตานนท์(2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของ องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลางความเป็นอิสระในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลในภาคกลาง ปัจจัยการปฏิบัติงานในความสามารถในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบลในภาคกลางการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบล ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ

ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภาคกลางมีความมีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง
ความสามารถในการนำแผนพัฒนาอบต.ประจำปีไปปฏิบัติ

สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น(2546:53) ได้การศึกษา
รูปแบบและแนวทางเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 ฉบับ โดย
ฉบับหนึ่งทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตสุพรรณบุรีและชลบุรี และอีก
ฉบับหนึ่งศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี
สุพรรณบุรี และชลบุรี พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี
สุพรรณบุรี และชลบุรียังไม่มีความเข้มแข็งเท่าที่ควร เพราะบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี และชลบุรีไม่มีความเป็นประชาธิปไตย
ตัดสินใจดำเนินกิจการทุกอย่างด้วยตนเอง ไม่ฟังความคิดเห็นประชาชน และไม่ยอมเปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี และชลบุรีไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของ
ประชาชน ขาดความสามัคคีในการทำงาน เพราะบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลแสวงหา
ผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี
และชลบุรี จัดสรรผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราชบุรี
ลพบุรี สุพรรณบุรี และชลบุรี และการจัดสรรผลประโยชน์ไม่ลงตัว

ธานี สุขเกษม (2549: บทคัดย่อ) ได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการสร้าง
ความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์
เพื่อ 1. ศึกษาแบบการสร้างเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัด
เพชรบูรณ์ 2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอ
เมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 3. เสนอแนะแนวทางการในการ สร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร
ฝ่ายบริหาร บุคลากรฝ่ายสภา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าวจะเห็นได้ว่านักวิชาการหลายท่านได้สนใจที่
จะศึกษาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วน
ตำบลมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแปลงนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติซึ่งพบว่าปัจจัย
หลายประการ ที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดต่างๆ
ประกอบกับการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัย
การปฏิบัติงานของบุคลากรและผู้นำชุมชนในตำบลมีความสามารถในการวางแผนการพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง

การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม มี
หลักความโปร่งใส และความสามัคคีกันในตำบล ความมีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลความสามารถในการนำแผนพัฒนาอบต.
ประจำปีไปปฏิบัติบุคลากรสามารถดำเนินการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามบทบาทและ
หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อหาทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีความเข้มแข็งอันจะ
นำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีระบบแบบแผน และ
สามารถดำเนินการในเชิงนโยบายได้ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติงานเพื่อ
สนองตอบ ต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สามารถทำให้อ
องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน